

1

החלת דין רציפות על הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי ישיבות),
התשפ"ד-2024 (ה"ח ממסלה מס' 1502 מיום 19.11.22) - עררים על החלטת ועדת שרים
לענייני חקיקה מס' חק/993 מיום 16.05.2024

"אבקש להגיש ערר על החלת דין רציפות על הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי ישיבות) התשפ"ב-2022 (ה"ח הממשלה מס' 1502 מיום 19.11.22).

ביום 16.5.2024, התקיימה ועדת שרים לחקיקה בה אושרה החלת דין הרציפות. הצעת החוק המדוברת אינה מותאמת עוד לצרכי הביטחון של מדינת ישראל נוכח אירועי ה-7.10 ומלחמת חרבות ברזל. על הממשלה לגבש חוק חדש ומעודכן בהתאם לצרכי צה"ל, מערכת הביטחון והחברה הישראלית.

בהתאם לסעיף 40 לתקנון עבודת הממשלה, אבקש כי הערר ידון במליאת הממשלה.

מצ"ב החלטה חק/993 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 16.5.24 והצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי הישיבות) (ה"ח הממשלה מס' 1502 מיום 19.01.22).

מגיש: השר חילי טרופר

"אבקש להגיש ערר על החלת דין רציפות על הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי ישיבות) התשפ"ב-2022 (ה"ח הממשלה מס' 1502 מיום 19.11.22).

ביום 16.5.2024, התקיימה ועדת שרים לחקיקה בה אושרה החלת דין הרציפות.

יש לדון בממשלה בדין הרציפות, בראי צרכי הביטחון של מדינת ישראל לאחר אירועי ה-7.10 ומלחמת חרבות ברזל.

בהתאם לסעיף 40 לתקנון עבודת הממשלה, אבקש כי הערר ידון במליאת הממשלה.

מצ"ב הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי הישיבות) התשפ"ב-2022 (ה"ח הממשלה מס' 1502 מיום 19.01.22)".

מגיש: השר מיקי זוהר

**י"ג באייר התשפ"ד
21 במאי 2024**



מזכירות הממשלה

החלטה מספר חק/993 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 16.05.2024 .

חק/993.

החלת דין רציפות על הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי ישיבות), התשפ"ב-2022 (ח"ח הממשלה מס' 1502 מיום 19.1.2022)

יושב ראש ועדת השרים פותח את הדיון.

מזכיר הממשלה מציג את הרקע ומציין כי מדובר בתיקון מס' 26 להצעת חוק שירות ביטחון שהוגש בינואר 2022 על ידי שר הביטחון דאז בני גנץ וכי הוא תוצר של עבודת מטה מקצועית ויסודית שנעשתה במערכת הביטחון על-ידי ועדה מקצועית בראשות היועץ המשפטי למערכת הביטחון, בהשתתפות מנכ"ל משרד הביטחון, ראש אכ"א, הפצ"ר ועוד שלקחה בחשבון גם את מטרת העל של הגדלת יעדי הגיוס בקרב בני הציבור החרדי והבטחת עמידה ביעדי הגיוס הללו בצד מתן מענה לנושא הכלכלי ולחשתלבותם בתעסוקה. יעדי הגיוס חולקו גם ליעדי גיוס לצה"ל וגם למסלולי שירות אחרים.

עוד מציין כי בדברי ההסבר של הצעת החוק מצוין כי היא מימשה פסק דין של בג"ץ, כלומר כל הנימוקים של בג"ץ לביטול פרק ג(1) מ-2018 בעצם נדונו ואושרו גם ביועץ המשפטי לממשלה וגם ביועץ המשפטי של משרד הביטחון ובעצם הצעת חוק זו נתנה מענה לכל הבעיות כגון היותו הסדר קבע, הצורך בצמצום אי השוויון ועוד, וזה מצוין בהרחבה.

המטרה העיקרית של החוק היא צמצום אי השוויון בגיוס לשירות סדיר, לרבות באמצעות שילוב של בני הציבור החרדי בשירות לאומי-אזרחי, לצד קידום השתלבותם של חרדים בשוק התעסוקה ותרומתם למדינה והכול תוך הכרה בחשיבות לימוד התורה, דבר שצוין אז בחוק מספר פעמים.

במסגרת הצעת החוק ישנן גם סנקציות כלכליות מוסדיות משמעותיות על אי עמידה של מוסדות וישיבות ביעדי הגיוס, ההולכות ומחמירות כל שנה של אי עמידה. יש גם בחוק מעין מנגנון ביטול אם חלילה לא עומדים בגיוס, כך שבתוך כמה שנים, אם הדבר הזה לא מתכנס, אז למעשה החוק בטל. התקווה היא שיעמדו ביעדי הגיוס וממילא החוק הזה יכול לעמוד על רגליו שנים ארוכות.

מזכיר הממשלה מוסיף כי בחוק יש גם שתי חלופות של מסלולים מקוצרים של שלושה חודשים ושלושה שבועות שנועדו לכאלה שהם בגיל הסמוך לגיל הפטור. הרציונל בבסיס המסלולים הללו אומר, אולי ביתר שאת אחרי ה-7 באוקטובר, שיש צורך גדול מאוד באנשי מילואים, בייחוד בעת מלחמה, הפער הכי גדול הוא בסד"כ מילואים וברגע שמכשירים את בני הציבור החרדי, גם הכשרות קצרות בתחום שיש לצבא צורך בהם מעבר ליעדי הגיוס לשירות מלא, זה נותן מענה לפערים אלו.

מזכיר הממשלה מציין כי למעשה כל המערכת שמתנגדת היום להחלת דין רציפות תמכה בקידומה של הצעת חוק זו בכנסת הקודמת, ביניהם מי שהוביל בזמנו את קידומה וחברי אופוזיציה. מוסיף כי ראשי שתי סיעות באופוזיציה הניחו הצעת חוק זהה על שולחן הכנסת בינואר 2023 ובזמנו הממשלה דחתה אותה.

עוד מציין כי הממשלה סבורה שהצעת החוק כוללת את המכנה המשותף הרחב ביותר בין כל קצוות הקואליציה והטענה היחידה נגד החלת דין הרציפות היא מצד אלו שתמכו בה בכנסת הקודמת והם מנמקים זאת בטענה שמלחמת ה-7 באוקטובר היא אירוע ששינה את צורכי הצבא. מציין כי החלופה המוצעת על ידיהם - מתווה השירות הישראלי - היא לא תוצר של עבודת מטה מקצועית שבוצעה במערכת הביטחון, אלא חלופה שגובשה באופן פרטי על ידי מי שכיהן קודם לכן בתפקיד שר הביטחון ואף היא לא גובשה בעקבות אירועי המלחמה אלא לפנייהם - באפריל 2023 - ונעשו בה התאמות לאחר פרוץ המלחמה. המקום הנכון לבצע התאמות בהצעת החוק הזו הוא בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

מזכיר הממשלה מסב את תשומת הלב כי להצעה על החלת דין רציפות בוועדה לא צורפה מעולם חוות דעת משפטית משום שמדובר בהליך טכני לצורך המשך מהלך פרלמנטרי וכי לא בכדי המסמך לא הוגדר כ"חוות דעת משפטית" אלא כ"מכתב" של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה אל שר המשפטים.

להלן עיקרי הדברים שנאמרו בהיבטים הכלכליים והמשפטיים של ההצעה להחיל דין רציפות:

סגן הממונה על התקציבים, מר כפיר בטט, מתייחס להיבטים הכלכליים הנובעים מהצעת החוק ובין היתר מציין כי יש שני רבדים להצעת החוק: הרובד של שילוב חרדים בתעסוקה ומשרד האוצר תמך בהורדת גיל הפטור ל-21 אולם התפשר בהצעת החוק, לאחר מספר שנים שבהן תחול הוראת שעה על גיל 21-22, על גיל 23.

הרובד השני הוא הרובד שקיים ביתר שאת מאז מלחמת "חרבות ברזל" בשל העלות הגבוהה מאוד שיש לגיוס המילואים ולאור הצפי שיהיה להארכת שירות הסדיר והארכת שירות ימי המילואים, כפי

שבה לידי ביטוי בהצעות חוק שמערכת הביטחון פרסמה לציבור, מתוך כוונה להאריך במספר חודשים את שירות הסדיר, בהרבה מאוד ימי מילואים את שירות המילואים ואת מספר השנים שניתן יהיה לקרוא לאיש מילואים.

שני תזכירי החוק האלה שגובשו על ידי משרד הביטחון, כשיאושרו, צפויים להטיל עלות כלכלית בסדר גודל של 100 מיליארד ₪ בעשור הקרוב הנובעים בעיקרם מאובדן התוצר - חייל מילואים מאבד את התפוקה שהוא נותן במקום התעסוקה שלו, וסדר גודל של עוד 40 מיליארד ₪ עלות פיסקלית ישירה שבה המדינה משלמת את שכרו ואת כל מה שנובע משירותו במילואים.

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה, מר גיל לימון, מניח על שולחן הוועדה מכתב המופנה אל שר המשפטים בעניין החלת דין הרציפות ומפרט את הקשיים שבעטיים עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא כי לא קוים הליך מנהלי תקין ומספק וכי אין לפני הוועדה תשתית עובדתית ומקצועית עדכנית הדרושים על מנת לאשר החלת דין רציפות על הצעת חוק שגובשה במקור בשנת 2018 ועברה שינויים מסוימים בשנת 2021 ולאחר מכן עברה בקריאה ראשונה בכנסת בינואר 2022, ומשכך עמדת היועצת המשפטית לממשלה היא כי קיימת מניעה משפטית באישור החלת דין הרציפות ויש להתנגד לה. הוא מאשר את טענת מזכיר הממשלה כי מעולם עד כה לא נטען על הליך של רציפות – "מניעה משפטית".

מר גיל לימון מציין, בין היתר, כי הצעת החוק האמורה פוגעת בשוויון בנטל וכי בעת גיבושה ניתן משקל משמעותי לתכלית של השתלבות בני המגזר החרדי בשוק העבודה תוך הכרה בערך לימוד התורה בצד תכלית של צמצום אי השוויון על ידי גיוסם לשירות סדיר. התכלית התעסוקתית גברה על צמצום אי השוויון בנטל והשפיעה על קביעת גיל הפטור, ולעניין אי השוויון, במסגרת הצעת החוק הוצג מתווה מדורג הפרוס על פני 25 שנה להגדלת יעדי הגיוס. אלא שמלחמת "חרבות ברזל" הביאה לשינוי בצרכי בניין הכוח של צה"ל, והצרכים שעומדים מתמודדות היום מדינת ישראל ומערכת הביטחון שונים מאלו שעמדו במועד גיבוש הצעת החוק ועיקרם מחסור משמעותי ודחוף בכוח אדם, שבעטיו צה"ל פועל לקיצור דחיות שירות שונות או קיצור שירות במסגרות קדם צבאיות שונות, להאריך את השירות הצבאי, להגדיל באופן משמעותי את נטל המילואים, לדחות את גיל הפטור בשנה ועוד.

מר לימון מוסיף כי המצב שבו שר הביטחון ומערכת הביטחון אינם מעורבים כעת בקידום החלת דין הרציפות על הצעת חוק שירות ביטחון, והם אינם אלה שמובילים אותה מעורר קושי נוכח מעמדו של שר הביטחון כשר הממונה מטעם הממשלה על הצבא.

מזכיר הממשלה מעיר כי צה"ל כפוף לממשלה וכי חוק הרציפות קובע שהממשלה מודיעה לכנסת על רצונה בדין רציפות ואין חובה לשר מסוים. בנוסף, למר לימון ידועה הסיבה שבעטיה שר הביטחון לא מגיש את ההצעה יחד עם ראש הממשלה.

שר המשפטים מציין כי החלת דין רציפות אינה מחייבת עבודת מטה או צירוף של חוות דעת משפטית וכי מעולם הייעוץ המשפטי לממשלה לא הודיע כי ישנה מניעה משפטית לאישור החלת דין רציפות למעט הפעם הזאת.

שר המשפטים מציין כי הליך של החלת דין רציפות קיים כדי לאפשר מסלול של רציפות שלטונית וקידום חוקים שיצאו כבר מהממשלה והגיעו לכנסת, והממשלה מאפשרת לכנסת להמשיך ולדון בהם מהנקודה שהיא הפסיקה.

מוסיף כי ההליך של דין רציפות מובא לוועדת השרים לענייני חקיקה בעיתוי הנוכחי מתוך צורך להשיב לבג"ץ ולא מתוך בחירה על המועד המתאים ביותר אך אין בכך כדי להפחית מכך שמדובר בחוק מקיף המשיג תכליות ראויות, והיה ראוי במקרה כזה שהייעוץ משפטי לממשלה יתייבב לצד הממשלה מול בג"ץ, יעזור לממשלה להגשים את מדיניותה בייחוד לאור העובדה שההצעה הזו נשענת על תשתית משפטית ועל עבודה יסודית שנעשתה לאורך שנים שהחלה עוד בשנת 2018 ונשלמה כמעט באופן מלא על ידי כך שכבר עברה בקריאה ראשונה בכנסת בשנת 2022.

השר מוסיף כי אכן יש צורך לעשות התאמות, תיקונים ובדיקות, לכן הליך החלת דין רציפות הוא תהליך ארוך המצריך הנחת ההצעה לדין רציפות במליאה כשהיא תיפתח ולאחר מכן יהיו שבועיים להגשת התנגדויות של סיעות לדין הרציפות. ההצעה תעבור לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ובמשך כל הזמן הזה אפשר לקדם עבודות מטה ותיאומים, ככל שיידרש.

שר המשפטים פונה למשנה ליועצת המשפטית לממשלה בבקשה להירתם ולסייע לממשלה בהליכים מול בג"ץ.

השרים יואב קיש, שלמה קרעי ועמיחי שיקלי מציגים את עמדתם התומכת בהחלת דין רציפות בהצעת שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי ישיבות), התשפ"ב-2022 וקידומה בכנסת, שם היא תעבור את השינויים המתבקשים.

מתקיים דיון בהשתתפות השרים יריב לוין, עמיחי שיקלי, שלמה קרעי, יואב קיש ועידית סילמן וה"ח כפיר בטט, גיל לימון ויוסי פוקס.

(פה אחד)

מ ח ל י ט י ס, בהתאם לסעיף 1 לחוק רציפות הדיון בהצעות חוק, התשנ"ג-1993, להודיע לכנסת על רצון הממשלה להחיל דין רציפות על הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי ישיבות), התשפ"ב-2022 (ה"ח הממשלה מס' 1502 מיום 19.1.2022).

השר חילי טרופר הגיש ערר לממשלה על ההחלטה הנ"ל ביום 16.5.2024.

השר מיקי זוהר הגיש ערר לממשלה על ההחלטה הנ"ל ביום 20.5.2024.



רשומות

הצעות חוק

הממשלה

19 בינואר 2022

1502

י"ז בשבט התשפ"ב

עמוד

הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי ישיבות), התשפ"ב-2022 522

הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי ושיבות). התשפ"ב-2022

תיקון סעיף 2. 1. בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 2, בפסקה (3), אחרי "שבתוספת" יבוא "הראשונה".

דברי הסבר

שנייה למשך 3 שנים (עד יום י"א בתמוז התשפ"ג (30 ביוני 2023)) שבה אי-עמידה ביעדי הגיוס שקבעה הממשלה תצמצם את סמכותו של שר הביטחון ותא יוכל לדרות את שירותם של בני המגזר החרדי עד לגיל 21 בלבד. לאחר גיל זה יהיה שר הביטחון רשאי לדרות את גיוסם של שאר רחיי השירות מקרב בני הציבור החרדי "כשים לב ליעד השנתי הכולל לגיוס שקבעה הממשלה".

ביום כ"א באלול התשע"ז (12 בספטמבר 2017) נפסק בבג"ץ 1677/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל ב' הכנסת (ניתן ביום 12.9.2017) (להלן – פסק דין התנועה למען איכות השלטון) כי פרק ג' בנוסחו בעקבות תיקון 21 לחוק אינו חוקתי וביום ג' בתשרי התשע"ט (12 בספטמבר 2018) הוא יבוטל. פסק הדין קבע כי פרק ג' אינו חוקתי בשל פגיעתו בזכות היסוד לשוויון ובשל אי-עמידתו של ההסדר הקיים בתנאי פסקת החגבלה בחוק יסודי: כבוד האדם וחירותו. כך נקבע כי פרק ג' אינו עומד במבחן הרציונלי התיאורטי של התאמת האמצעי שנוקטים אותו לתכלית החוק, בין השאר, בשל העדרה של תקופת קבע ועמידות לגבי הדין החל לאחר תום תקופת ההסתגלות השנייה, העדר אמצעים בעלי השפעה ממשית בתקופת ההסתגלות, עמידות לגבי שיקול הדעת הנתון לשר הביטחון בתקופת ההסתגלות השנייה בנוגע לרחיית שירותם של תלמידי הישיבות מעל לגיל 21, דחיית השירות "האוטומטית" עד לגיל 21 באין עמידה ביעדי הגיוס שקבעה הממשלה, הותרת שיקול הדעת הרתב בידי הממשלה ושר הביטחון בנוגע לדחיית שירות או מתן פטור לתלמידי הישיבות, וכן הותרת שיקול דעת רחב בעניין קביעת יעדי הגיוס על ידי הממשלה בתמצית שר הביטחון.

נוסף על כך קבע פסק הדין כי גם "במבחן הרציונלי המעשי לא הוכח כי האמצעי תואם את תכלית החוק, כשים לב לכך שיעדי הגיוס בפועל לא הושגו, כי הפער בין הגיוס בפועל לבין יעדי הגיוס חלף וגדל ואף גראה כי אתווי הגיוס קטנו ביחס לגורלה של האוכלוסייה החרדית באוכלוסייה הכללית. לנוכח כל זאת, באמות פסל בג"ץ את פרק ג' לחוק כנוסחו בתיקון 21.

בעקבות פסיקת בג"ץ הקים שר הביטחון ועדה מקצועית בראשות היועץ המשפטי למערכת הביטחון ובהשתתפות ראש אגף ביה אדם כצבא החגנה לישראל, הפרקליט הצבאי הראשי, הרב הצבאי הראשי וראש האגף הביטחוני-חברתי במשרד הביטחון (להלן – הוועדה). תפקיד הוועדה היה לגבש הסדר בריקיומה, שיעלה בקנה

כללי בעקבות ביטולו של חוק דחיית שירות לתלמידי ושיבות שתורתם אומנותם, הנוסח-2002, על ידי בית המשפט העליון בבג"ץ 6298/07 רסלר ג' כנסת ישראל (ניתן ביום 21.02.2012) נחקקו חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 19), התשע"ד-2014 (ס"ח התשע"ד, עמ' 350) (להלן – תיקון 19 לחוק), וחוק שירות ביטחון (תיקון מס' 21), התשע"ה-2015 (ס"ח התשע"ה, עמ' 262) (להלן – תיקון 21 לחוק), אשר תיקנו את חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן – חוק שירות ביטחון או החוק). יחד עימם נחקק, כחלק ממכלול שלם, חוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ה-2014 (להלן – חוק שירות לאומי-אזרחי).

תיקונים 19 ו-21 לחוק קבעו, במסגרת פרק ג' לחוק (להלן – פרק ג'), הסדר חדש לשילובם בשירות של תלמידי הישיבות, שבבסיסו ההכרה כי יש להתייחס לחברה החרדית כאל ציבור של פרטים הערים זה לזה, זאת בשל הערכים היהודיים המשותפים לבני המגזר החרדי ובשל התייחסות המדינה לחברה זו כחברה ייחודית במשך למעלה משבעים שנה.

בהתאם לכך קבעו תיקונים 19 ו-21 לחוק עיקרון ולפיו יש לשלב את בני המגזר החרדי בשירות בצבא החגנה לישראל (להלן – צה"ל), בתהליך הדרגתי ומרוד הנפרש על פני כמה שנים ולאפשר להם לשרת גם במסלולים חלופיים לשירות הצבאי. מימוש עקרון השילוב ההדרגתי התבצע באמצעות קביעת יעדי גיוס שנתיים של המשרתים בשירות הצבאי ובשירות האזרחי-אזרחי מקרב כלל הציבור החרדי בשנתוני הגיוס הרלוונטיים.

תיקון 19 לחוק, מיום י"ז באדר ב' התשע"ד (19 במרס 2014), קבע כי יעדי הגיוס ייקבעו בהתאמה ממשלה וזכי תיקבע תקופת ההסתגלות של 3 שנים (עד יום ו' בתמוז התשע"ז (30 ביוני 2017)) שבה אי-עמידה ביעדי הגיוס שקבעה הממשלה לא תגרוז סנקציה, לאחר שלוש השנים האמורות תחל תקופת הקבע שבה אי-עמידה ביעדי הגיוס שקבעה הממשלה תצמצם את סמכותו של שר הביטחון ותא יוכל לדרות את שירותם של בני המגזר החרדי עד לגיל 21 בלבד, ועל בני 21 ומעלה, למעט 1,800 תלמידי ושיבות "מתמידים", תחול חובת גיוס.

תיקון 21 לחוק מיום י"ח בכסלו התשע"ז (30 בנובמבר 2018) דבק באותו העיקרון – קביעת יעדי גיוס לבני המגזר החרדי, ותיקון קבע כי תקופת ההסתגלות חוארך ב-3 שנים (עד יום ו' בתמוז התשע"ז (30 ביוני 2020)) ותיקרא "תקופת ההסתגלות הראשונה" וכן כי תיקבע "תקופת ההסתגלות

¹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107; התשע"ט, עמ' 158.

דברי הסבר

העלאת רמי הקיום של המשרתים שירות מלא, והוקרה ותגמול ברמות מימון מלא מטעם המדינה של לימודי תואר ראשון לכלל מסיימי השירות הצבאי, יהיו נקודת עמדה לחוקרת המשרתים בצה"ל, להיזקקו כצבאיים ממלכתי ולצמצום אי-השוויון. בד בבד, המליצה הוועדה לשקול הרחבת של הפעולות כלפי מי שמפר את חובת השירות בלא שקיבל דחיית שירות או פטור ונעדר מן השירות שלא כדין, וזאת באופן כללי ולא דווקא במגזר החרדי. בעניין זה חומלץ לשקול צעדים מינהליים כגון שלילת הטבות שהמדינה מעניקת. בנושא זה נדרשת עבודה בין-משרדית לגיבוש צעדים מתאימים.

לבסוף, נחזי הגיוס לשירות הלאומי-אזרחי היו רחוקים מאוד מהיעדים שהוצבו במסגרת ההסדרים הקודמים בחוק. הטעמים לכך כפי שהוצג לוועדה, הם, בין השאר, קביעה בחוק של גיל מינימלי לצורך ההצטרפות לשירות הלאומי-אזרחי והעדר תמריץ כלכלי ביחס ללומדים בישיבות. לפיכך סברה הוועדה כי קיימת חשיבות רבה ליצירת מסלולי שירות לאומי-אזרחי אטרקטיביים בעבור האוכלוסייה החרדית. לפיקוח ובקרה על מסלולי השירות וכן ליצירת תמריצים להשתלבות בהם. כמו כן, חומלץ להקדים את גיל ההצטרפות לשירות לאומי-אזרחי בעבור נשואים בלבד לגיל 20 (במקום גיל 21 כיום). בצד מסלולי השירות הלאומי-אזרחי חומלץ לשמר את חבבורה לשירות הצבאי מבחינת גיל המתגייסים, תשלומים ותמריצים אחרים למתגייסים.

תמצית הוועדה חורגנו להצעת חוק ממשלתית, שהונחה על שולחן חכנסת ה-20 (להלן – הצעת החוק הקודמת). ההצעה אושרה בקריאה ראשונה, והועברה לטיפול ועדה מיוחדת שהכנסת הזקמה לעניין זה. ואולם עוד בטרם הסתיים הדיון בוועדה המיוחדת לקראת אישור הצעת החוק בקריאה שנייה ושלישית, התפזרה הכנסת ה-20. הכנסת ה-21 והכנסת ה-22 התפזרו, לאחר שלא צלחה מלאכת הרכבת הממשלה, וממילא לא התחדשו הליכי חקיקת החוק. גם בכנסת ה-23 לא הובאה ההצעה לאישור הממשלה והכנסת, שעסקו בעיקר בטיפול במגפת הקורונה ובמשבר הכלכלי שנלווה אליה, עד להחלטתה על פירוק הממשלה ופיזור הכנסת בסוף חודש דצמבר 2020.

במקביל, במהלך איסוף הנתונים בעניין מספר המתגייסים החרדים ביחס לשנת הגיוס 2018 (החליף שהתבצע בין החודשים אפריל-יוני 2019), התעורר חשש בצה"ל כי נפלה טעות בדיווח על אודות מספר המתגייסים החרדים ביחס לשנת הגיוס 2017. בעקבות כך נערכה בחינה חוזרת ומעמיקה של הנתונים. בעקבות הממצאים, הורה הרמטכ"ל ביום י' בכסלו התשפ"א (4 בדצמבר 2019) על הקמת צוות בדיקה לבחינת אופן איסוף הנתונים של גיוס חרדים לצה"ל. כראש הצוות עמד האלוף במיל' דני נומה (להלן – צוות נומה). בחודש פברואר 2020 פורסמו מסקנות צוות נומה.

אחרי עם עורכי הצבא כצבאיים ממלכתי ועם פסיקת בית המשפט העליון אשר ביטלה את פרק ג', יזכה להסכמה הרחבה הנדרשת, לשם עיגונו בחקיקה. הוועדה נפגשה עם גורמי צבא, גורמים ממשלתיים, רבנים ואנשי ציבור נוספים.

הוועדה סברה כי השוויון בגיוס לצה"ל הוא ערך עליון החא ויחייב לשמירה על צה"ל והיזקו כצבאיים ממלכתי הממלא את ויעודו – הגנה על מדינת ישראל והבטחת קיומה. הוועדה הכירה בחשיבותם של לימוד ולומדי התורה בעם ישראל ובמדינת ישראל. בד בבד, סברה הוועדה כי יש לנקוט צעדים משמעותיים ואקטיביים לצמצום אי-השוויון בשירות ולהעלאת שיעור המתגייסים מקרב בני הציבור החרדי, תוך הבנה מעשית כי שיעור הגיוס במגזר החרדי לא ישתווה באופן מלא בשנים הקרובות לשיעור הגיוס במגזר הכללי.

כדי לאפשר לתהליכים המתרחשים בעניין זה במגזר החרדי להעמיק ולהבשיל, המליצה הוועדה לקבוע יעדי גיוס ארוכי טווח וליצור תהליך שיסקף עלייה מדורגת בשיעור הגיוס במגזר החרדי לטווח הארוך עם זאת, ברור כי פוטנציאל הגיוס במספר המשרתים מקרב בני הציבור החרדי ילך ויפחת ככל שמספר המשרתים מקרבם יעלה. על כן, המליצה הוועדה להתבסס על שיעורי הגיוס הקיימים כנקודת מוצא, וקביעת שיעור גיוס התחלתי לצה"ל של 1,100 משרתים (על בסיס של כ-3,000 חרדים שהתגייסו לצה"ל בשנת הגיוס 2017) ושיעור השתלבות התחלתי בשירות הלאומי-אזרחי של 600 משרתים (על בסיס של כ-3,500 חרדים שהשתלבו בשירות הלאומי-אזרחי בשנת הגיוס 2017).

כמו כן הוצע כי כסופה של כל שנה תיבחן השגת יערי הגיוס. עם זאת, כדי לאפשר היערכות של המדינה ליישום המלצות הוועדה וכן לאפשר השפעה ראשונית של הצעדים המומלצים שיעורם הגברת שיעור הגיוס, תומלץ כי לא יהיו השלכות בפועל לאי-השגת יעדי הגיוס במהלך השנתיים הראשונות לתחולת החסדר המוצע. החל משנה השלישית, שיעור גיוס בפועל הנופל מ-95% מיעד הגיוס השנתי יביא לצמצום בחיקף התמיכה הכוללת בישיבות (למעט ישיבות שבהן קיימים שיעורי גיוס מעל לרף מסוים שייקבע בחוק). יעדי הגיוס השנתיים וכן החשלוכות הכלכליות בשל אי-השגתם בהם ייקבעו בחוק, וככל שלא יושגו יעדי הגיוס במשך כמה שנים רצופות חשפעת החשלוכות האמורות תגבר.

אם לא יושג שיעור גיוס בהיקף של 85% לפחות מיעדי הגיוס השנתיים במשך שלוש שנים רצופות (להוציא השנתיים הראשונות מתחילת התיקון המוצע, שבהן כאמור לא יינקטו צעדים בשל אי-השגתם ביעדי הגיוס), יפקע התיקון לחוק לאחר 12 חודשים.

עוד סברה הוועדה כי יש להסדיר תגמולים לכלל המשרתים שירות מלא, שיבטאו הכרה בתרומתם של המשרתים להגנת המדינה ולהבטחת קיומה. לדוגמה,

פרק ג'1: שילוב תלמידי ושיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים

סימן א': מטרה והגדרות

דבריו הסבר

בחישוב לימוד התורה. באופן זה ניתן דגש כבר בסעיף המטרה של החוק, ובחמשך בסעיפיו השונים כפי שפורט להלן, לחשיבות שבהשתלבותם של חרדים במשק ובשוק התעסוקה, חכלית העומדת לצד חכלית צמצום איחשוויון בגיוס לשירות סדיר.

לעניין זה, ראוי לחפנות לדבריו של השופט עמית, בפסק דין התנגעה למען איכות השלטון, בהתייחסו לערך גיוס בנוסחו חקיקה:

"שתי התכליות העיקריות של החוק הן צמצום הפערים בשוויון בנטל והשתלבות בשוק העבודה. בין שתי התכליות יש יחסי גומלין, והאחת מקרינה על השניה, אך אין האחת נגזרת לשניה, וכל אחת מהן שמרת איתן על רגליה שלה. אבל, ההנחה היא כי שירות בעזרל או שירות לאומי יסייעו לצעיר החרדי להשתלב בשוק העבודה. אך הדרך להשתלבות החרדים בשוק העבודה אינה עוברת בחכרר ררך צחיל. ניתן להשיג את המטרה של הגדלת מספר החרדים המתגייסים בדרך ההפוכה – ררך שילוב מוגבר של חרדים בשוק העבודה, מתוך הנחה כי השיתוי בחברה החרדית יחלחל כלסי מטה, ויעלה בסופו של דבר גם את שיעור המתגייסים.

לא יכולה להיות מחלוקת כי הפטור לתלמידי ישיבה מגיוס לצחיל פוגעת בזכות לשוויון, זכות חשובה הנגזרת ישירות מכבוד האדם. שנינו ולמדנו כי ככל שהזכות הנפגעת חשובה יותר, וככל שמידת הפגיעה בזכות קשה יותר, יש להצביע על אינטרס ציבורי משמעותי שיצדיק את הפגיעה (עניין רסלר, עמ' 62 והאסמכתאות שם).

לטעמי, הדרך בה ניתן למחול על הפגיעה הקשה בעקרון השוויון, היא אם נעמיד את ההשתלבות של חרדים בשוק העבודה האזרחי על ראש שמחתנו כתכלית כלכלית-חברתית שיש ליתן לה משקל עודף, חכלית כלכלית יכולה להיחשב כתכלית ראויה חמצריקה פגיעה בזכויות אדם (בג"ץ 2605/08 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים נ' שר האוצר ס"ד סג' 545, 622 (19.11.2009)). ובפרט כאשר עוסקים אנו בעתידו ובחוסנו של חמשק הישראלי. השתלבות חרדים בשוק העבודה מגשימת גם מטרה חברתית מהותית וצורך חברתי דוחק. אינטרסים שיש בהם כדי להצדיק את הפגיעה בשוויון (למטרה חברתית מהותית ולצורך חברתי ככאלו שיכולים להצדיק פגיעה בכבוד האדם ראי דברי הנשיא ברק בבג"ץ 4427/02 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' כנסת ישראל, פ"ד טאו) 619, 698–700 (2006)).

דבריו של השופט עמית בפסק הדין האמור נותרו כדעת יחיד. ואולם בשנים שחלפו מאז מתן פסק הדין, התחדדה התכלית הכלכלית כפי שיתואר להלן, והצעת החוק מבקשת לשלב בין שתי התכליות ולהציב נקודת איוון חדשה.

צוות נומה קבע, בין השאר, כי מספר המתגייסים החרדים לצחיל בשנים 2014 עד 2018 אינו תואם את יעדי הגיוס. כמו כן נקבע כי ספירת הנחונים לגבי השנים 2016 ו-2017 נערכה על ידי חגורמים המקצועיים בצחיל בפרשנות מרחיבה, שחרגה מהוראות החוק, נוסף על כך נמצאו תקלות בספירה בשנים אלה.

בדוח הצוות מופיעים נתוני גיוס החרדים לצחיל בשנות הגיוס 2016 ו-2017, כפי שנקבעו לאחר בדיקה חוזרת של הנתונים. נמצא, כי מספר המתגייסים החרדים, על פי חגירת החוק, לשנת הגיוס 2016 עמד על 1,906 ומספר המתגייסים כאמור לשנת הגיוס 2017 עמד על 1,374. יודגש, כי צוות נומה הסתייג גם מנתונים אלה כפי שנקבעו בבדיקה חוזרת, וקבע שורה של ליקויים הנובעים הן מהגדרות החוק והן מאופן ניתוח הנתונים.

נוסף על כך צוות נומה צין בדוח כי במסגרת הבדיקה עלתה סוגיית גיל הפטור ומידת השפעתו על היקפי הגיוס ועל שילוב בני המגזר החרדי בשוק התעסוקה, בשל כך שמדובר בסוגיה מהותית בגיבוש ההסדה הצוות המליץ להוריד באופן הדרגתי את גיל הפטור כך שישרת את האסטרטגיה חלאומית שתסוכם.

לאחר חקמת הממשלה ה-35, ביום י"ז בסיוון התש"ף (9 בינוי 2020), שלה שר הביטחון לממשלה ולועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ריווח בדבר מספר המתגייסים החרדים בשנת הגיוס 2018 ובמחצית הראשונה של שנת הגיוס 2019. ריווחים אלה נשלחו בעקבות ריווח שערך צחיל בדבר מספר המתגייסים בתקופות האמורות, לאחר שבוצעה בדיקה נוספת של הנתונים בעקבות דוח צוות נומה, אך בהבהרה כי מדובר בריווח חיסודי ביותר שניתן להכין במצב חרברים חקיים, בטרם הושלמה עבודה חמטח ליישום המלצות צוות נומה. על מי הדיווח האמור שהוא כאמור הנתון חמדויק ביותר שניתן להעמיד בשלב זה, התגייסו בשנת הגיוס 2018, 1,788 מתגייסים חרדים, ובמחצית הראשונה של שנת הגיוס 2019 התגייסו 983 מתגייסים חרדים. בחמשן, ועל כסיס אותם כללי ריווח, נשלח בשם שר הביטחון ביום ו' בטבת התשפ"א (21 בדצמבר 2020), ריווח בדבר מספר המתגייסים החרדים בשנת הגיוס 2019. חמספר עמד על 1,222.

ביום ד' באלול התשפ"א (12 באוגוסט 2021) פורסם תזכיר חוק להערת הציבו, בנוסח דומה בעיקרו להצעת החוק הקודמת שהוגשה לכנסת בשנת 2016 ועברה בקריאה ראשונה.

בתזכיר האמור שהוביל להצעת החוק חנוכתית, בסעיף מטרת החוק, חורד כי מטרתו של פרק גיוס המוצע היא לצמצם את אי-השוויון בגיוס לשירות סדיר לרבות באמצעות שילוב של בני הציבור החרדי בשירות לאומי-אזרחי, ולצד זאת לקדם את השתלבותם של חרדים בשוק התעסוקה ואת תרומתם למשק חמדינה, וחכול תוך חברה

מטרתו של פרק זה לצמצם את אייחשוויק בגיוס לשירות סדיר, לרבות באמצעות שילוב של בני הציבור החרדי בשירות לאומי-אזרחי, ולקדם את השתלבותם בשוק התעסוקה ואת תרומתם למשק המדינה, והכול תוך הכרה בזשיבות לימוד התורה.

דבריו הסבר

הראשונות שלאחר תחילת התיקון לחוק (במקום עשר שנים בהצעת החוק הקודמת). בעשר השנים שלאחר מכן ייקבע הגידול ביערי הגיוס בשיעור הגידול של האוכלוסייה החרדית, בתוספת אחוז אחד לאחר עשרים וחמש שנים מיום התחילה ויקבעו יערי הגיוס לשיעור הגידול של האוכלוסייה החרדית בלא תוספת אחוז כאמור.

כפי שנכתב בהצעת החוק הקודמת, גם בתוכני החוק הנוכחי הוצע לקבוע בחוק השלכות כלכליות בהעדר עמידה ביערי הגיוס ואת ביטול המתווה כולו בהעדר עמידה ביערי הגיוס לאורך זמן.

בעקבות חצרות משרדי הממשלה הציבור לתוכני החוק, תוקן הנוסח לעניין גיל הפטור משירות סדיר לאחר דחיית השירות. מוצע כי גיל הפטור יעמוד על 23, ואולם בשלוש השנים הראשונות החל מיום תחילתו של החוק החול הוראת שעה ולפיה גיל הפטור יהיה 21 למשך שנתיים, ולאחר מכן 22 למשך שנה. הוראת השעה נדרשת בין השאר, כדי להתמודד עם המשבר הכלכלי שאליו נקלעה מדינת ישראל, יחד עם העולם כולו, בעקבות מגפת הקורונה. בשל חשיבות שבתאוששות שוק התעסוקה מוצע לאפשר את שילובם של חרדים בתעסוקה באופן מיידי, שיוסיע הן למשק והן לכלל הציבור החרדי שחשבר האמור לא פסח עליה.

נוסף על כך, וממועד כניסת החוק המוצע לתוקף, מוצע לאפשר שירות סדיר מקוצר למיועד לשירות ביטחון (להלן – מלש"ב) חרדי, החל מגיל 21. באחת משתי הלופות שירות סדיר בצבא למשך שלושה חודשים במסלול ייעודי שבין מטרותיו הכשרה לשירות במערך המילואים, או שירות סדיר בצבא למשך שלושה שבועות, במסלול ייעודי שמטרתו הכשרה לתפקידי חירום והצלה לשם שירות במערך המילואים, לצד השתתפות בהכשרה תעסוקתית מיועדת כחגירתה בחוק המוצע. מטרת מסלולים אלה היא לאפשר לצעירים חרדים שהגיעו לגיל 21 ולא ביצעו שירות סדיר מלא בצבא או שירות לאומי-אזרחי, לבצע הכשרה קצרה שתאפשר את הצטרפותם למערך המילואים של צה"ל וגם תסייע באפשרותם להיקלט בשוק העבודה. גם מבין זה, מטרת הממשלה היא כי שתי התכליות העומדות בבסיס החוק המוצע ישלימו זו את זו: ההשתלבות המהירה המוצעת בשוק התעסוקה מותנית בהכשרה אשר תאפשר את שירותם של המשתתפים בה במילואים, בתפקידים בתחום החירום וההצלה, למשך שנים רבות.

כמו כן, מוצע לאפשר למלש"בים חרדים לשרת שירות לאומי-אזרחי חלק השירות הצבאי, מגיל 20, ולנשואים מגיל 19, מדובר בהורדה נוספת של גיל ההשתלבות בשירות הלאומי-אזרחי, מעבר להורדה שסוכמה במסגרת הצעת החוק הקודמת, במטרה לעודד את שירותם של החרדים

נכון לחינם, שיעור התעסוקה של גברים חרדים (ב-48% על פי חתונות שהתקבלו לפני משבר הקורונה) נמוך משמעותית ביחס לקבוצות אחרות: 87.7% בקרב גברים יהודים שאינם חרדים ו-76% בקרב גברים ערבים. בשנים האחרונות שיעורי התעסוקה אינם עולים, וזאת בניגוד לשנים קודמות. נתונים נוספים מצביעים על כך שבשנת 2018 האוכלוסייה החרדית תחווה שליש מכלל האוכלוסייה בישראל וכך גם יהיה חלקם בכוח העבודה. שילוב נתונים אלה מראה כי סוגיית אייחשתלבותם בתעסוקה של הגברים החרדים היא אחד התאגרים המקרי כלכליים המשמעותיים ביותר שאיתם מתמודדת מדינת ישראל.

אחד החסמים להשתלבות הגברים החרדים בשוק התעסוקה היא חוסר הכשרה בפרק 1' לחוק שירות ביטחון. המונעת מגברים חרדים להשתלב בתעסוקה כתנאי לדחיית שירותם, וזאת עו הגיעם לגיל קבלת הפטור בשל חוסר הכשרה. הגברים החרדים נכנסים לשוק התעסוקה בגיל מאוחר יותר הואיל ומרבית הגברים החרדים בשכבות גיל אלה הם נשואים ואבות לילדים – חצוץ בהכנסה מיידית מהווה גורם מעכב ברכישת השכלה מקצועית, דבר המשפיע בטווח הארוך על יכולת ההשתכרות. כתוצאה מכך קיים פער של כ-30% בשכר בין גבר יהודי שאינו חרדי בגיל 24 לבין גבר חרדי באותו גיל, הפער הולך וגדל לאורך השנים.

בעבר נמצא כי הורדת גיל הפטור מגיוס משפיעה על העלאת שיעורי התעסוקה ואיכות התעסוקה של הגבר החרדי. על פי מחקר של בנק ישראל המומלצת הלאומית לכלכלה, אשר בחן את ההסדר הקרוי "ריקון הבריכה" (הסדר חד-פעמי בחוק שירות ביטחון שאפשר בשנת 2014 לכלל הגברים החרדים מגיל 22 פטור משירות ביטחון וכתוצאה מכך אפשר להם להשתלב בתעסוקה). הסדר זה הביא לגידול של כ-10% בהשתלבות חרדים בגילים הרלוונטיים בשוק התעסוקה, והגדיל את השכר השנתי (ברוטו) שלהם בכ-20%.

בתוכני החוק בוצעו כמה שינויים נוספים ביחס להצעת החוק הקודמת:

ראשית, עודכנו יערי הגיוס של בני הציבור החרדי בהתייחס לנתונים המעודכנים בדבר מספר החרדים המתגייסים בשנים האחרונות, כפי שעלה מדוח צוות נומה ומבדיקת הנתונים הנוספות שנערכו לאחר פרסום המלצותיו. נקודת הפתיחה נקבעה על בסיס נתוני הגיוס של שנת 2019.

שנית, לוחות הזמנים שהוצעו בהצעת החוק הקודמת הותאמו למועדי הגשת הצעת חוק זו, בשמירת המתווה של עלייה מדורגת ביערי הגיוס, במהלך המשך עשרה השנים

“הכשרה תעסוקתית מיועדת” – כל אחד מאלה:

- (ו) הכשרה שאישר שר הכלכלה והתעשייה, המיועדת לקידום שילובם המקצועי בתעסוקה של תלמידי ישיבה, לרבות פעילות הכוונה מקצועית;

דבריו הסבר

ג'ו המוצע, מוצע לקבוע את סימן א' שכותרתו “מטרה והגדרות”, את סימן ב' שכותרתו “דחיית שירות ושילוב בשירות סדיר ובשירות לאומי-אזרחי”, את סימן ג' שכותרתו “יעדי הגיוס והשלכות בשל אי-עמידה ביעד הגיוס השנתי הכוללי”, את סימן ד' שכותרתו “שילוב בתעסוקה” ואת סימן ה' שעניינו הוראות כלליות.

לסעיף 226 המוצע

מוצע לקבוע סעיף מטרה לפרק ג'ו המוצע, המצהיר כי תכליתו של הפרק הוא לצמצם את אי-השוויון בגיוס לשירות סדיר, לרבות באמצעות שילוב של בני הציבור החרידי בשירות לאומי-אזרחי, ולקדם את השתלבותם בשוק התעסוקה ואת תרומתם למשק המדינה, והכל תוך הברה בהשיבות לימוד חתורה. המלצות הוועדה שעל בסיסן ניסחה חצעת החוק כללו שלוש תכליות אלה. הצבתן של התכליות האמורות כשוות מעמד בסעיף המטרה, משקפת את בחירת המדיניות של הממשלה הנדרשת לראות בשירות הלאומי-אזרחי תחליף ראוי לשירות סדיר, וכן להעלות את משקלה של התכלית התעסוקתית ולהציבה במקביל לתכלית השוויון, בהינתן חשיבותה, כאמור לעיל.

לסעיף 226 המוצע

מוצע לקבוע הגדרות למונחים המשמשים בהוראות פרק ג'ו המוצע. בין השאר, מוצע לקבוע את הגדרת המונח “ישיבה” כישיבה או כולל שמתיימרים בהם לימודים תורניים המופעלים על ידי עמותה או חברה לתועלת הציבור והכלולים ברשימת ישיבות שגיבש שר הביטחון לפי סעיף 226 המוצע. יודגש כי התנאי המתייחס לתאגיד שהישיבה מופעלת על ידו הוא חדש ומטרתו להבטיח כי ישיבה שתלמידיה מקבלים צווי דחיית שירות תפעל במסגרת תאגידית שמטרתה ופעולותיה הן בהתאם לדין, למטרות ידועות ותחת מינהל תקין, וכן ליצור התאמה בין התנאים להכרה כישיבה מכוח חוק שירות ביטחון ובין האופן שבו נבחנת וכאוותה של ישיבה לתמיכה ממשלית החינוך לפי סעיף 33 לחוק יסודות התקציב, התשמ”ה-1985.

עוד מוצע להגדיר “צו דחיית שירות” בצו שניתן לפי סעיף 226 המוצע.

כמו כן מוצע להגדיר את המונח “הכשרת תעסוקתית מיועדת”, כאחת משלוש חלופות:

- (ו) הכשרה שאישר שר הכלכלה והתעשייה, המיועדת לקידום שילובם המקצועי בתעסוקה של תלמידי ישיבה, לרבות פעילות הכוונה מקצועית;

ואת שילובם המיטבי בשירות הלאומי-אזרחי ובהמשך גם בשוק התעסוקה. ועוד, מוצע לקבוע חוראת שעה ולפיה במשך שלוש שנים מיום תחילתו של החוק המוצע, שבהן יעמוד גיל הפטור על 21 ו-22 כמפורט לעיל, יתאפשר גם להרדים שאינם נשואים לשירות שירות לאומי-אזרחי, כבר מגיל 19.

במטרה להסיר חסמים להצטרפות לשירות הלאומי-אזרחי, מוצע לקבוע כי מיועד לשירות ביטחון שייבש לבצע שירות לאומי-אזרחי, ויכל לפנות בעניין זה לצח”ל או לרשות לשירות אזרחי, והיא תפנה את בקשתו לאישור המוקד. הסדרים בעניין טיפול בבקשות לביצוע שירות לאומי-אזרחי שיוגשו לרשות לשירות אזרחי, ייקבעו בהסכמה בין צח”ל ובין הרשות. כמו כן מוצע כי בקשה מלש”ב חרדי להצטרף לשירות לאומי-אזרחי לא תמנע ממנו לשוב להסדר דחיית השירות במקרה שבו הבקשה תידחה או במקרה שבו יפסיק את שירותו בשירות הלאומי-אזרחי לפני תום התקופה המיועדת לשירות האמור.

כמו כן, מוצע לקבוע כי צעירים חרדים שקיבלו פטור משירות צבאי ויבקשו לעשות כן, יוכלו לשרת שירות לאומי-אזרחי בלי שידרשו להליכים נוספים מול צח”ל, וההסדרים לעניין זה ייקבעו בהתאם שירות לאומי-אזרחי, התשע”ד-2014 (להלן – חוק שירות לאומי-אזרחי).

יצוין כי יעדי הגיוס לא תוקנו חרף הורדת גיל הפטור לאור הצעדים המשלימים: הקדמת האפשרות ליציאת לשירות לאומי-אזרחי ופתיחת מסלול שירות סדיר מקוצר המכוון להכשרה למענך המילואים. צפוי כי יעדים אלה, לצד שיפור מסלולי השירות חייעוריים בצח”ל והשירות הלאומי-אזרחי, יביאו להצטרפותם לשירות של צעירים חרדים נוספים ויאפשרו עמידה ביעדי הגיוס.

חצעת חוק זו פורסמה בהצעות חוק הממשלה מס’ 1434, התשפ”ב, עמ’ 60, וכעת היא מתפרסמת בשנית.

סעיף 2. כאמור בדברי ההסבר לחלק הכללי, כשל ביטולו של פרק ג’ו להוק בנוסחו הקיים בחוק שירות ביטחון, מוצע לקבוע מחדש את פרק ג’ו שכותרתו “שילוב תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים”, ובמסגרתו לקבוע הסדרים אשר יתנו פתרון לקשיים שהעמיד החסדר הקודם, ויביאו לקידום תכלית צמצום הפגיעה בשוויון על ידי שילוב הדרגתי של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים בשירות סדיר ובשירות הלאומי-אזרחי. כמו כן, הפרק המוצע נועד לקבוע הוראות שיהיה בהן כדי להקל ולהאיץ את שילוב תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים בשוק התעסוקה. בהתאם לכך, במסגרת פרק

(2) לימודים להשלמת השכלה ל־12 שנות לימוד או להשלמת תעודת בגרות או מכינה ללימודים אקדמיים, שאישרם שר החינוך, או השכלה אחרת שאישר שר הכלכלה והתעשייה על פי אמות מידה שקבע בשים לב לצורכי הצבא;

(3) לימודים לקראת תואר מוכר במשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, הדרושים לצורך עיסוק במקצוע שקבע שר הכלכלה והתעשייה, בצו לאחר שהשתכנע כי קיים מחסור במשק בעובדים באותו מקצוע;

"חוק שירות לאומי-אזרחי" - חוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד-2014;

"ישיבה" - ישיבה או כולל שמתקיימים בהם לימודים תורניים, המופעלים על ידי עמותה או תברה לתועלת הציבור והכלולים ברשימת שגיבש לעניין זה שר הביטחון לפי סעיף 26א;

"צו דחיית שירות" - צו שניתן לפי סעיף 26;

"שירות לאומי-אזרחי" - כהגדרתו בחוק שירות לאומי-אזרחי;

סימן ב': דחיית שירות ושילוב בשירות סדיר ובשירות לאומי-אזרחי

שר הביטחון רשאי, לבקשת מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה, לדחות, בצו, את מועד התייצבותו לשירות סדיר, אם מצא כי מתקיימים לגביו כל התנאים לדחיית שירות כאמור בסעיף 26 וראה לנכון לעשות כן בהתחשב בצורכי הביטחון ובהיקף הכוחות הסדירים.

דחיית שירות
לתלמידי ישיבות

ד ב ר י ה ס ב ר

מונחים נוספים המשמשים בפרק ג'ו המוצע מוגדרים במסגרת הסימנים שבהם נעשה בהם שימוש.

לסעיף 26 המוצע

מוצע להסמיך את שר הביטחון, לבקשת מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה, לדחות, בצו, את מועד התייצבותו לשירות סדיר, אם ראה לנכון לתת צו כאמור בהתחשב בצורכי הביטחון ובהיקף הכוחות הסדירים בצבא ההגנה לישראל, ואם התקיימו לגבי מבקש דחיית השירות תנאים כמפורט בסעיף 26 המוצע.

(2) לימודים להשלמת השכלה ל־12 שנות לימוד או להשלמת תעודת בגרות, או מכינה ללימודים אקדמיים, שאישרם שר החינוך, או השכלה אחרת שאישר שר הכלכלה והתעשייה על פי אמות מידה שקבע בשים לב לצורכי הצבא;

(3) לימודים לקראת תואר מוכר במשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, הדרושים לצורך עיסוק במקצוע שקבע שר הכלכלה והתעשייה, בצו לאחר שהשתכנע כי קיים מחסור במשק בעובדים באותו מקצוע.

² ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

³ ס"ח התשע"ד, עמ' 380.

26. התנאים להחייט שירותו של מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה, לפי סעיף 26, הם כמפורט להלן:

- (1) הוא לומד בישיבה לימודים הורניים, באופן סדיר, בהיקף שלא יפחת מ-45 שעות בשבוע, ובכולל – מ-40 שעות בשבוע, למעט בתקופות חופשה שקבע שר הביטחון, ואולם לענין מיועד לשירות ביטחון הנמצא בהכשרה תעסוקתית מיוחדת, יופחת מההיקף השעות לפי פסקה זו מספר השעות שבהן הוא נמצא בהכשרה כאמור, ובלבד שלא יופחתו יותר מ-20 שעות בשבוע;
- (2) הוא אינו עוסק בבל עיסוק נוסף על לימודיו בישיבה, ואולם –

(א) רשאי מיועד לשירות ביטחון לעבוד בהכשרה תעסוקתית מיוחדת;

(ב) רשאי מיועד לשירות ביטחון שהוא נשוי ושמלאו לו 22 שנים, לעסוק בעיסוק נוסף על לימודיו בישיבה, ובלבד שלא יעסוק בעיסוק כאמור בשעות הלימודים בישיבה כאמור בפסקה (1);

לענין פסקה זו, "עיסוק" – עבודה שמקובל לקבל בעבודה שבה בין שהיא נעשית בשכר ובין שהיא נעשית שלא בשכר, ולרבות כל עיסוק אחר שקבע שר הביטחון;

(3) הוא קיים את חובותיו לפי חוק זה, ובכלל זה התייצב לרישום ולבדיקה רפואית לפי סעיפים 3 ו-5;

(4) הוא הצהיר בתצהיר בכתב שניתן לפי סעיף 5 לפקודת הראיות, כי מתקיימים בו התנאים שבפסקאות (1) עד (3);

דבריו הסבר

לסעיף 26 המוצע

התנאים שעל מבקש דחיית השירות לעמוד בהם נוגעים לחיקף שעות הלימודים בישיבה שבה הוא לומד; להעדר עיסוק נוסף על לימודיו בישיבה; לקיום תוכניתו לפי חוק שירות ביטחון לענין התייצבות לפני חפזד לצורך רישום ובדיקה רפואית; לחובתו לצירוף תצהיר בכתב על התקיימות התנאים לפי סעיף זה; ולחובת צירוף תצהיר מאת בעל תפקיד בישיבה שהוא מורשה התימה של העמותה או החברה לתועלת הציבור המפעילה את הישיבה שבה הוא לומד, המאשר את לימודיו בהיקף השעות הנדרש כאמור ומתחייב לחודיע לפוקד אם יתדל להתקיים האמור במבקש. לענין התנאי של העדר עיסוק נוסף על הלימודים בישיבה, במטרה לקדם את תכלית שילובם של תלמידים

הישיבות בשוק התעסוקה, מוצע להחריג שני מצבים: מוצע כי המיועד לשירות ביטחון יוכל לעבוד בהכשרה תעסוקתית מיוחדת בהגדרתה המוצעת, וכי היקף השעות שבהן הוא נמצא בהכשרה כאמור יופחתו מההיקף שעות הלימודים הנדרש בישיבה בתנאי לקבלת צו דחיית שירות, ובלבד שלא יופחתו יותר מ-20 שעות בשבוע. כמו כן, מוצע לקבוע כי מיועד לשירות ביטחון שהוא נשוי ומלאו לו 22 שנים, יהיה רשאי לעסוק בעיסוק נוסף על לימודיו בישיבה, ובלבד שלא יעסוק בעיסוק כאמור בשעות הלימודים בישיבה.

מוצע לחסמך את שר הביטחון, באישור ועדת חוץ וחביטות של הכנסת, לקבוע תנאים מוקדמים נוספים שעל מבקש דחיית השירות לעמוד בהם.

(5) בעל הפקיד בישיבת שבה הוא לומד, שהוא מורשה התימה של העמותה או החברה לתועלת הציבור המפעילה את הישיבה, הצהיר בתצהיר בכתב שניתן לפי סעיף 15 לפקודת הראיות, כי מתקיים במיועד לשירות ביטחון התנאי שבפסקה (1), והתחייב כי אם יחרל להתקיים במיועד לשירות ביטחון התנאי האמור יודיע על כך לפוקד בתוך 21 ימים;

(6) תנאים נוספים שקבע שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

(א) צו דחיית שירות יינתן לתקופת שלא תעלה על שנה.

(ב) שר הביטחון רשאי לחזור ולתת למבקש צו דחיית שירות, עד הגיעו לגיל הפטור בהגדרתו בסעיף 26;

(ג) ביקש מיועד לשירות ביטחון לחזור ולקבל צו דחיית שירות כאמור בסעיף קטן (ב), יצרף מחודש לכל בקשה כאמור תצהירים והתחייבות כאמור בסעיף 26(4) ו-(5).

פקע תוקפו של צו דחיית שירות או בוטל הצו, יחולו על המיועד לשירות ביטחון הזראות סעיף 13.

(א) מיועד לשירות ביטחון שניתן לו צו דחיית שירות ושמלאו לו 20 שנים, ואם הוא נשוי – שמלאו לו 19 שנים, רשאי פוקד מיועצתו, לפי בקשת המיועד לשירות ביטחון או לפי פניית הרשות לשירות אזרחי, לאשר את שירותו בשירות לאומי-אזרחי, לאחר שבחן את כל אפשרויות הצבתו בשירות סדירה, ובלבד שהמיועד לשירות ביטחון הסכים לשרת בשירות כאמור.

מתן צו דחיית שירות

שירות סדיר עם פקיעת תוקפו של צו דחיית שירות או ביטולו

שירות לאומי-אזרחי והזראות שעה

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 26 המוצע

מוצע לקבוע כי פוקד רשאי לאשר את שירותו של מיועד לשירות ביטחון שניתן לו צו דחיית שירות לפי סעיף 26 המוצע, לאחר שהגיע לגיל 20, ואם הוא נשוי – לאחר שהגיע לגיל 19, בשירות לאומי-אזרחי. מסלול השירות הלאומי-אזרחי נועד לאפשר שילוב תלמידי ישיבות בשירות חלופי, בניסיון ליצור ולקדם ערוצים נוספים לשירות שיצמצמו את פערי השוויון בנשיאה בנטל מסלול זה משרת גם את חכלית קידום השילוב בשוק התעסוקה, בכך שחזא מכשיר את הפרט ומעניק לו ניסיון תעסוקתי.

אישור כאמור יכול שיהיה ביוזמת הפוקד, לפי בקשת המיועד או לפי פניית הרשות לשירות אזרחי, ובלבד שהמיועד לשירות ביטחון הסכים לשרת בשירות לאומי-אזרחי. לפני מתן אישור כאמור יבחן הפוקד את כל אפשרויות הצבתו של המיועד לשירות ביטחון בשירות סדירה יובהר כי הסדרים בעניין טיפול בבקשות לביצוע שירות לאומי-אזרחי שיוגשו לרשות לשירות אזרחי, ייקבעו בהסכמה בין צה"ל ובין הרשות.

לסעיף 26 המוצע

מוצע לקבוע כי צו דחיית שירות יינתן לתקופה שלא תעלה על שנה. כמו כן מוצע כי שר הביטחון יהיה רשאי לחזור ולתת צו דחיית שירות כאמור מרי שנה בשנה, עד הגיעו של המבקש לגיל הפטור בהגדרתו בסעיף 26 המוצע. תלמיד ישיבה אשר יחזור ויבקש צו דחיית שירות כאמור יצרף לכל בקשה תצהירים והתחייבות לפי סעיף 26 המוצע.

למען חסר ספק, יובהר כי הזראות סעיף 38 לחוק העוסקות בביטול צו לפטור משירות או לדחיית שירות, לרבות הזראות סעיף קטן (ד) לאותו סעיף, יחולו על צווים לפי פרק ג' בנוסחו המוצע.

לסעיף 26 המוצע

מוצע להבחיר כי אם פקע תוקפו של צו דחיית שירות שניתן לתלמיד ישיבה, בלי שניתן לו צו דחיית שירות לתקופה נוספת, או אם בוטל צו דחיית השירות שניתן לו, הוא חייב להתחייב לפני הפוקד, ויחולו בעניינו הזראות סעיף 13 לחוק.

(ב) אישר פוקד את שירותו של מיועד לשירות ביטחון בשירות לאומי-אזרחי לפי הוראות סעיף קטן (א), ידחה שר הביטחון, בצו, את מועד התייצבותו לשירות סדיר לצורך ביצוע השירות הלאומי-אזרחי.

(ג) מי ששירת בשירות לאומי-אזרחי כאמור בסעיף זה וניתן לו אישור על השלמת השירות לפי סעיף 12 לחוק שירות לאומי-אזרחי, פטור מחובת שירות סדיר.

(ד) לא הושלמה תקופת השירות הלאומי-אזרחי של מיועד לשירות ביטחון, בנסיבות כאמור בסעיף 23(ג) לחוק שירות לאומי-אזרחי, יראו לענין הוראות פרק זה את תקופת השירות הלאומי-אזרחי שביצע, כתקופת דחיית שירות מכוח צו דחיית שירות, אשר פקע ביום הפסקת השירות הלאומי-אזרחי.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (א), בתקופה שמיום תחילתו של חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי ישיבות), התשפ"ב-2022, עד תום שלוש שנים מהיום האמור, יקראו את סעיף קטן (א) כך שבמקום "20 שנים" ואם הוא נשוי – שמלאו לו 19 שנים" יבוא "19 שנים".

(א) מיועד לשירות ביטחון שקיבל צו דחיית שירות ושמלאו שירות סדיר מקוצר 26 ט. (א) מיועד לשירות ביטחון שקיבל צו דחיית שירות ושמלאו לו 21 שנים, שמותקיים בו האמור בפסקאות (1) או (2), יפטור אותו שר הביטחון, בצו, משירות סדיר מעבר לתקופת השירות המניירות באותן פסקאות.

ד ב ר ו ח ס ב ר

אזרחי, ולא ניתן לו אישור על השלמת שירות כאמור יראו את תקופת שירותו כתקופת דחיית שירות מכוח צו דחיית שירות, אשר פקע ביום הפסקת שירותו בשירות הלאומי-אזרחי. המיועד לשירות ביטחון ויכל להזויר למעמדו בדחיית שירות, על פי הוראות סעיף 26 וכן פתוחה לפניו האפשרות לבחור בגיוס לצה"ל.

לסעיף 26 חמוצע

מוצע לאפשר למיועד לשירות ביטחון חרדי, שקיבל צו דחיית שירות ושמלאו לו 21 שנים, לבצע שירות סדיר מקוצר בצה"ל באחת משתי הלופות: שירות סדיר של שלושה חודשים במסלול ייעודי שבין מטרותיו הכשרה לשירות במערך המילואים, או שירות סדיר של שלושה שבועות במסלול ייעודי שמטרתו הכשרה לתפקידי חירום והצלחה לשם שירות במערך המילואים, ונוסף על כך חשתתפות בהכשרה תעסוקתית מיועדת בהגדרתה בחוק המוצע. זאת, מתוך מטרה לשלב במערך המילואים לצד הכוונתו לתעסוקה.

כמו כן מוצע לקבוע כי מיועד לשירות ביטחון כאמור המבצע הכשרה תעסוקתית מיועדת בהתאם להוראות סעיף זה (כלומר – לצד שירות סדיר של שלושה שבועות

עוד יובחר כי אין באי-הסכמתו של מיועד לשירות ביטחון לשירת בשירות לאומי-אזרחי, כדי לגרוע מתוקף צו דחיית השירות שיש בידו או כדי לשלול ממנו חלופה אחרת שהוא זכאי לה לפי פרק ג' המוצע.

ניתן אישור הפוקד כאמור, ידחה שר הביטחון, בצו, את מועד התייצבותו לשירות סדיר של המיועד לשירות ביטחון, לצורך ביצוע השירות הלאומי-אזרחי, בהתאם לתנאי חוק שירות לאומי-אזרחי.

נוסף על כך מוצע כי בשלוש השנים שממועד כניסת החוק המוצע לחוק, שלגביהן נקבע בהוראות שעה כי גיל המטור מחובת שירות יהיה 21 למשך שנתיים רצף בשנה השלישית, ירד בהתאמה הגיל שממנו ניתן לאשר את שירותו של מיועד לשירות ביטחון בשירות לאומי-אזרחי והוא יעמוד על 19 שנים, בלא תלות בהיות המלשרב נשוי או רווק.

עוד מוצע לקבוע כי מיועד לשירות ביטחון שהשלים את שירותו הלאומי-אזרחי וקיבל אישור על השלמת השירות לפי חוק שירות לאומי-אזרחי, יפטור אותו שר הביטחון משירות סדיר אם הופסק השירות הלאומי-אזרחי של מיועד לשירות ביטחון לפי הוראות חוק שירות לאומי-

(1) הוא שירת בשירות סדיר של שלושה חודשים במסלול ייעודי שבין מטרוחני הכשרה לשירות במערך המילואים כהגדרתו בחוק שירות המילואים (בסעיף קטן זה – מערך המילואים);

(2) הוא שירת בשירות סדיר של שלושה שבועות במסלול ייעודי שמטרתו הכשרה לתפקידי חירום והצלה לשם שירות במערך המילואים, וכן השלים את השתתפותו בהכשרה תעסוקתית מיועדת.

(ב) מיועד לשירות ביטחון שקיבל צו דחיית שירות, שמלאו לו 21 שנים ושירות במסלול ייעודי כאמור בסעיף קטן (א)21 או שחצה על כוונתו לשרת במסלול ייעודי כאמור, והוא עובר הכשרה תעסוקתית מיועדת בחיקף העולה על 30 שעות שבועיות, ייתן לו שר הביטחון צו דחיית שירות למשך תקופת ההכשרה גם אם לא מתקיימים בו התנאים שבסעיף 26.

(א) נדחה שירותו של מיועד לשירות ביטחון לפי תוראות סימן זה, מזמן לזמן, עד הגיעו לגיל הפטור, יפטור אותו שר הביטחון, בצו, מחובת שירות סדיר.

(ב) בסעיף זה, "גיל הפטור" – גיל 23.

(ג) על אף תוראות סעיף קטן (ב) –

(1) בתקופה שמיום תחילתו של חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי ישיבות), התשפ"ב-2022 (בסעיף קטן זה – יום התחילה), עד תום שנתיים מהיום האמור, יהיה "גיל הפטור" – גיל 21;

(2) בתקופה שמתום שנתיים מיום התחילה עד תום שלוש שנים מהיום האמור, יהיה "גיל הפטור" – גיל 22.

פטור משירות סדיר 26.
למי שהגיע לגיל הפטור ותוראת שעה

ד ב ר י ה ס ב ר

מחובת שירות סדיר ויהולו עליו תוראות סעיף 26 המוצע לענין שילובו בתעסוקה.

כמו כן, מוצע לקבוע כי גיל הפטור יעמוד על 23 ואולם בשלוש השנים הראשונות תחל סיום תחילתו של החוק תחול תוראת שעה ולפיכך גיל הפטור יהיה 21 למשך שנתיים, ולאחר מכן גיל הפטור יהיה 22 למשך שנה. תוראה זו נדרשת לענין מי שיצטרף לאוכלוסייה שלגביה חל ההסדר בשנה השלישית לתחילת החוק, שהרי מי שמלאו לו 22 בשנה השלישית לתחילת החוק כבר קיבל פטור בשנת השנייה עת מלאו לו 21 שנים. מדובר בעיקר בעולים חדשים.

יובהר כי הודעה על מתן פטור מחובת שירות סדיר למי שצה"ל מצא כי מתקיימים בו התנאים כאמור תינתן על ידי צה"ל בלי שהמיועד לשירות ביטחון יודרש לפנות בבקשה לפטור.

במסלול הייעודי שמטרתו הכשרה לתפקידי חירום והצלה לשם שירות במערך המילואים, שיוכל להתבצע לפני ההכשרה התעסוקתית כאמור, או לאחריה ככפוף להצטרות המיועד לשירות ביטחון על כוונתו לשרת כאמור, והיקף ההכשרה התעסוקתית עולה על 30 שעות שבועיות, יידחה שירותו במהלך תקופת ההכשרה האמורה, והוא לא יידרש לעמוד בתנאי של היקף שעות הלימודים הנדרש בישיבה לפי תוראות סעיף 26(1), במהלך אותה תקופה.

מיועד לשירות ביטחון שיבצע שירות סדיר מקוצר באחד המסלולים האמורים, ייחשב כמי שמילא את חובת שירותו הסדיר ויהיה פטור משירות סדיר נוסף.

לסעיף 26 המוצע

מוצע כי מיועד לשירות ביטחון ששירותו נדחה מזמן לזמן והגיע לגיל הפטור יקבל מאת שר הביטחון פטור

26יא. (א) שר הביטחון יגבש את רשימת הישיבות לעניין פרק זה,

בהתאם לאמות מידה שיקבע בתקנות, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת; החלטת שר הביטחון בדבר הכללת ישיבה ברשימה תיעשה בהתחשב בהמלצת ועד הישיבות בארץ ישראל, אין בהוראות סעיף קטן זה כדי למנוע מישיבה לפנות לשר הביטחון בבקשה להיכלל ברשימת הישיבות.

(ב) רשימת הישיבות תפורסם באתר האינטרנט של אגף כוח אדם בצבא הגנה לישראל ותוצג לעיון הציבור בלשכות הגיוס האזוריות.

(ג) שר הביטחון רשאי להסיר ישיבה מרשימת הישיבות, לאחר שנתן לראש הישיבה הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו, אם מצא כי התקיים אחד מאלה:

(1) שיעור מסוים מקרב תלמידי הישיבה שהם מיועדים לשירות ביטחון, אינו מתייצב לרישום ולבדיקה רפואית לפי סעיפים 3 ו-5; שר הביטחון יקבע את השיעור האמור;

(2) בעל תפקיד בישיבה שחוא מורשה חתימה כאמור בסעיף 26ה(5) אינו ממלא את חובותיו בהתאם לטעוין האמור;

(3) חדל להתקיים בישיבה אחד מהתנאים בהתאם לאמות המידה שקבע שר הביטחון כאמור בסעיף קטן (א);

(4) התקיימו נסיבות אחרות המצדיקות, לדעת שר הביטחון, את הסרתה מהרשימה.

(ד) שר הביטחון יקבע בתקנות הוראות לעניין תלמידי ישיבה שהוסרה מרשימת הישיבות ושעומדים בשאר התנאים לדחיית שירות המפורטים בסעיף 26ה.

דברי הסבר

לסעיף 26יא המוצע

מוצע לקבוע כי שר הביטחון יגבש את רשימת הישיבות המוכרות לעניין פרק ג' המוצע, בהתאם לאמות מידה שיקבע בתקנות, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת ובהתחשב בהמלצת ועד הישיבות בארץ ישראל מוצע להבהיר כי ישיבה רשאית לפנות לשר הביטחון בבקשה להיכלל ברשימה האמורה אף בלא המלצת ועד הישיבות. עוד מוצע כי רשימת הישיבות תפורסם באתר האינטרנט של אגף כוח אדם בצבא הגנה לישראל ותוצג לעיון הציבור בלשכות הגיוס האזוריות.

מוצע לקבוע כי שר הביטחון יהיה רשאי להסיר ישיבה מרשימת הישיבות, לאחר מתן זכות טיעון לראש הישיבה, אם מצא כי תלמידי הישיבה המיועדים לשירות ביטחון, ראש הישיבה או הישיבה עצמה אינם עומדים בתנאים הקבועים בחוק המוצע למתן צו דחיית שירות, או באמות המידה שייקבעו בתקנות לעניין גיבוש רשימת הישיבות, או בהתקיים נסיבות אחרות המצדיקות, לדעת שר הביטחון, את הסרתה של הישיבה מהרשימה. עוד מוצע כי שר הביטחון יקבע בתקנות הוראות לעניין תלמידי ישיבה שהוסרה מרשימת הישיבות כאמור ושעומדים בתנאים לדחיית שירות לפי סימן זה.

סימן ג': יעדי הגיוס והשלכות בשל אי-עמידה ביעד הגיוס השנתי הכולל

הגדרות 26ב. בסימן זה –

הגדרות

“בוגר מוסד חינוך חרדי” – מי שלמד בין גיל 14 לגיל 18, במשך שתי שנות לימוד לפחות, במוסד חינוך חרדי;
“מוסד חינוך חרדי” – כל אחד מאלה:

- (1) מוסד חינוך תרבותי ייחודי, בהגדרתו בהוק מוסדות חינוך תרבותיים ויהודיים, התשס"ח-2008,⁴ המיועד לקבוצת האוכלוסייה המפורטת בפסקה (1) להגדרה “קבוצה תרבותית ייחודית” בחוק האמור;
 - (2) מוסד לימודי חרדי, חלק ממוסד לימודי או מסגרת לימודית המיועדים לתלמידים חרדים, או מרכז השכלה לנוער נושר ובסיכון המיועד לתלמידים חרדים, ששר הביטחון קבעם, בעג, בהתייעצות עם שר החינוך או עם שר הכלכלה והתעשייה, לפי העניין, ובאישור ועדת ההוץ והביטחון של הכנסת;
- “יעד גיוס שנתי לשירות סדיר”, לגבי כל שנה משנות הגיוס המפורטות בטור א' לתוספת השנייה – מספר המתגייסים השנתי לשירות סדיר, כמפורט בטור ב' לצד אותה שנה;

ד ב ר י ח ס ב ר

הכנסת, הכוונה למוסדות חינוך בעלי רישיון, המפוקחים והמתוקצבים על ידי משרד החינוך שלא במסגרת חוק מוסדות חינוך תרבותיים ויהודיים, לרבות כיתות לימוד חרדיות הפועלות בתוך בתי ספר שלומדים בהם תלמידים שאינם חרדים; למוסדות לימוד המפוקחים והמתוקצבים על ידי משרד הכלכלה והתעשייה; או מסגרות לימודיות אחרות המיועדות לתלמידים חרדים, כגון מרכזי קידום נוער, לנוער בסיכון ונוער נושה.

יובהר, כי לצורך בדיקת העמידה ביעדי הגיוס, מוצע לכלול גם מיועדים לשירות ביטחון שהתחנכו במוסדות כאמור לעיל, במשך שתי שנות לימוד לפחות בין גיל 14 ל-18 (כיתות ט' עד י"ב), גם אם לא קיבלו דחיית שירות לפי סעיף 26. מיועדים לשירות ביטחון אלה גילו בהכרה חרדית, וחייבים התרבותיים והטריצוראקונומיים של הלומדים במוסדות אלה רומים על פי רוב למאפייני הציבור החרדי, וכך גם יחסם אל המדינה ומוסדותיה בכלל ואל השירות הצבאי והלאומי-אזרחי בפרט. המדינה מבקשת לעודד את גיוסם של אלה ולשלם בהברה הישראלית. אשר על כן, הלומדים במוסדות אלה במהלך מחצית לפחות מתקופת בחוריהם (גיל 14 עד 18) הם אלה שהמדינה מעוניינת לעודד את שילובם, בלא תלות בהשקפת עולמם ודתיות בעת גיוסם.

לסעיפים 26ב, 26ג ו-26ט המוצעים ולסעיף 6: תוספת לתוספת השנייה לחוק

מוצע לקבוע את סימן ג' שבוותרו יעדי הגיוס והשלכות בשל אי-עמידה ביעד הגיוס השנתי הכוללי ובמסגרתו לקבוע הוראות לעניין יעדי הגיוס השנתיים ולעניין אי-עמידה בהם. אוכלוסיית תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך של הציבור תחרדי היא קבוצת חיתם שלגביה ייבחנו יעדי הגיוס והעמידה בהם. תלמיד ישיבה הוא כל מיועד לשירות ביטחון אשר קיבל דחיית שירות לפי סעיף 26 לחוק. בשונה מכך, “בוגר מוסד חינוך חרדי” יוגדר לצורך סימן זה כמי שלמד במוסד חינוך חרדי במשך שתי שנות לימוד לפחות בטווח הגילים 14 עד 18. שחם תגילים הרלוונטיים לכיתות ט' עד י"ב. “מוסד חינוך חרדי” יוגדר כאחד מאלה:

(1) מוסדות החינוך החרדיים המוגדרים על ידי משרד החינוך כ“מוסד חינוך תרבותי ויהודי”, המיועד לקבוצת האוכלוסייה המפורטת בפסקה (1) להגדרה “קבוצה תרבותית ייחודית” בחוק מוסדות חינוך תרבותיים ויהודיים, התשס"ח-2008;

(2) מוסדות לימוד חרדיים אחרים, כפי שייקבעו בצו של שר הביטחון, בהתייעצות עם שר החינוך או עם שר הכלכלה והתעשייה, לפי העניין, ובאישור ועדת החרן והביטחון של

⁴ ס"ה התשס"ח, עמ' 742.

ייעד גיוס שנתי לשירות לאומי-אזרחי, לגבי כל שנה משנות הגיוס המפורטות בטור א' לתוספת השנייה – מספר המתגייסים השנתי לשירות הלאומי-אזרחי, במפורט בטור ג' לצד אותה שנה;

ייעד גיוס שנתי כוללי, לגבי כל שנה משנות הגיוס המפורטות בטור א' לתוספת השנייה – מספר המתגייסים השנתי הכולל לשירות סדיר ולשירות לאומי-אזרחי, במפורט בטור ד' לצד אותה שנה;

מתגייס בפועל – מי שהחל לשרת בשירות סדיר או בשירות לאומי-אזרחי, בשנת גיוס מסוימת, מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים;

שנת גיוס – שנה המתחילה ביום 1 ביולי והמסתיימת ביום 30 ביוני בשנת העוקבת.

הממשלה תפעל לשם גיוס המיועדים לשירות ביטחון מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים, לשירות סדיר או לשירות לאומי-אזרחי, בהתאם ליעדי הגיוס השנתיים לשירות סדיר, ליעדי הגיוס השנתיים לשירות לאומי-אזרחי וליעדי הגיוס השנתיים הכוללים.

יעדי הגיוס השנתיים

דבריו הסבר

הגיוס משנה לשנה בשיעור הגידול בשנתוני האוכלוסייה החרדית, בלא תוספת האחוז כאמור.

הישוב הגידול בשנתוני האוכלוסייה החרדית יתבסס על נתוני חלשכת המרכזית לסטטיסטיקה לשנתון הגברים החרדיים בגיל 18 עד 22 (גילי דחיית השירות), של אותה שנה, מובחר כי הנתונים יתבססו על הגדרות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ל"חרדי". החישוב יתייחס לגידול בחמשת השנתונים האחרונים. כך לדוגמה, בשנת 2028 ייספרו גברים חרדים בני 18 עד 22 באותה עת. ממספר הגברים החרדים כאמור יופחת מספר הגברים החרדים בגילים האחרים, כפי שנמדד בשנת 2027, וההפרש יחולק במספר הגברים החרדים שנמדד בשנת 2027 כאמור.

בכל אחת מהשנים 2037 עד 2046, יצורף לתוצאה המתקבלת אחוז אחד.

מובהק כי בדיקה העמידה ביעדי הגיוס לחברה החרדית תתבצע ביחס ליעד השנתי הכולל, ולא תהיה תלויה בהשלמת היעד המדויק בכל סוג שירות בנפרד. כך למשל, אם בשנת גיוס מסוימת היעד השנתי הכולל הוא 100, והוא מורכב מיעד שנותי לעניין גיוס לצבא העומד על 60 ומיעד גיוס שנותי לשירות לאומי-אזרחי העומד על 40, ובאותה שנה גיוס התגייסו לצבא 45 מלש"בים חרדים ולשירות הלאומי-אזרחי 55 מלש"בים חרדים, חדר ייחשב כעמידה ביעד הגיוס השנתי הכולל.

מוצע לקבוע כי "מתגייס בפועל" הוא תלמיד ישיבה או בוגר מוסד חינוך חרדי שהחל לשרת בשנת גיוס מסוימת בצבא או בשירות הלאומי-אזרחי. כמו כן מוצע לקבוע כי "שנת גיוס" תוגדר כשנה שתחילתה ביום אחד ביולי וסיומה ביום שלושים ביוני בשנה העוקבת.

עוד מוצע להגדיר את יעד הגיוס השנתי לשירות הסדיר את יעד הגיוס השנתי לשירות הלאומי-אזרחי ואת יעד הגיוס השנתי הכולל למסגרות אלה, לשם הגדלה הדרגתית של מספר המתגייסים. מוצע כי הממשלה תפעל לשם גיוס המיועדים לשירות ביטחון מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים (לשירות סדיר או לשירות לאומי-אזרחי), בהתאם ליעדי הגיוס שקבעה. יעדי הגיוס לחברה החרדית, כאמור, ייקבעו בתוספת השנייה המוצעת לחוק לפי שנות הגיוס, במספרים עולים, למען חסר ספק, יובהר כי היעדים לשנת הגיוס 2021 מתייחסים גם למי ששירותו החל בשנת גיוס זו, אף בטרם בניסוחו לחוק של החוק המוצע.

לעניין זה נקבעו בתוספת השנייה המוצעת יעדי הגיוס לכל סוג שירות במספרים חולכים וגדלים בין השנים 2021 ו-2036. בשנים 2037 עד 2046 יגדלו יעדי הגיוס משנה לשנה בשיעור גידול שנתוני האוכלוסייה החרדית בתוספת אחוז אחד כלונה, עלייה של אחוז אחד אסקטיבי מגודל השנתון, בכל שנה במשך עשר שנים, מעבר לגידול בשנתוני האוכלוסייה החרדית. החל משנת 2047 יגדלו יעדי

מידע סטטיסטי
לעניין שיעור
הגידול
באוכלוסייה
החרדית

26 י"ד. (א) חלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תפרסם, מדי שנה, סטטיסטיקה המתייחסת לשיעור הגידול באוכלוסיית הגברים החרדים בגיל 18 עד 22, כהגדרתה בפרסומי הלשכה, לעומת השנה הקודמת (בסעיף זה – שיעור הגידול באוכלוסייה החרדית).

(ב) מידע כאמור בסעיף קטן (א) לעניין שיעור הגידול באוכלוסייה החרדית, יימסר לשד הביטחון, והוא ישמש לבחינת העמידה ביעדי הגיוס השנתיים לשירות סדיר, ביערי הגיוס השנתיים לשירות לאומי-אזרחי וכיערי הגיוס השנתיים הכתולים.

עמידה ביעד הגיוס 26 טו. לעניין סימן זה, יראו עמידה ביעד הגיוס השנתי הכולל, לגבי כל שנה משנות הגיוס המפורטות בטור א' לתוספת השנייה – גיוס של מספר המתגייסים השנתי הכולל הקבוע בטור ד' לאותה תוספת, לפחות, גם אם באותה שנה גיוס פחת מספר המתגייסים לשירות הסדיר מזה הקבוע בטור ב' לתוספת האמורה או שפחת מספר המתגייסים לשירות הלאומי-אזרחי מזה הקבוע בטור ג' לתוספת האמורה.

ד ב ר ו ח ס ב ר

לסעיף 26 י"ד המוצע

לכלל המוסדות, ויפחת רק למוסדות תורניים שהם ישיבה לפי החוק המוצע, בעבור לימודי תלמודי ישיבה דהוי שירות לפי החוק.

במקרה שבו נמשכה אי-העמידה ביעד (פחות מ-95% מיעד הגיוס השנתי הכולל) כאמור במשך כמה שנות גיוס רצופות, יופחת סכום התמיכה המשתלם כאמור בשיעור עולות, כך שסכום התמיכה לא יעלה על השיעור מסכום הבסיס, כמפורט להלן: בשנת הגיוס השנייה ברציפות של אי-עמידה ביעד – 80%; בשנה השלישית ובשנה הרביעית ברציפות – 60%; בשנה החמישית ובשנה השישית ברציפות – 40%; ובשנה השביעית ומעלה – 20%. צמצום התמיכה יתבצע בשנת הכספים העוקבת שתחילתה לאחר תום שנת הגיוס הרלוונטית, שכן שנת הגיוס, כפי שמוגדרת, אינה תופפת לשנת הכספים.

מוצע לקבוע כי סכום שהופחת במסגרת צמצום התמיכה לא ישמש עוד באותה שנת תקציב לצורך תמיכה במוסדות תורניים, או בעבור תוכנית אחרת באותו סעיף תקציב, וכן לא ייחשב סכום עודף באופן שיהיה ניתן להוסיפו לתקציב התמיכות בשנת התקציב העוקבת לצמצום התמיכה. זאת כדי להבטיח שהסכום שהופחת לא ישוב ויתקבל על ידי המוסדות התורניים בדרך אחרת.

עוד מוצע לקבוע כי ההפחתה הקבועה בסעיף זה לא תהול על ישיבה ששיעור גבוה מקרב תלמידיו התגייסו לשירות סדיר בצד"ל או החלו בשירות לאומי-אזרחי. חבריקה תתבצע ביחס לחמש שנות הגיוס שקדמו לשנת הכספים שבה יש להפחית את התמיכה בישיבות. אם בשלוש שנים לפחות מתוך חמש שנות הגיוס האמורות לא פחת שיעור המתגייסים בפועל מהשיעור הקבוע לצד אותן שנות גיוס בתוספת השלישית – לא תופחת התמיכה לאותה הישיבה.

מוצע כי חלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תפרסם מדי שנה מידע סטטיסטי לעניין שיעור הגידול באוכלוסיית הגברים החרדים בגיל 18 עד 22, ביחס לשנת הקודמת, ותמסור אותו לשר הביטחון, לצורך בחינת העמידה ביעדי הגיוס השנתיים. תפרסם ייעשה בהתאם להגדרות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ביחס ל"חרדי".

לסעיף 26 טו המוצע ולסעיף 4: תוספת תוספת השלושית לחוק

מוצע לקבוע השלכות כלכליות בשל אי-עמידה ביעד הגיוס השנתי הכולל, כך שהחל משנת הגיוס 2023, בשנה גיוס מסוימת שבה אין עמידה ב-95% מיעד הגיוס השנתי הכולל, יופחת בשנת הכספים העוקבת שתחילתה לאחר תום אותה שנת גיוס, סכום התמיכה שישתלם בעבור לימודי תלמודי ישיבה שקיבל צו דחיית שירות לטו פרק זה, כך שלא יעלה על 80% מסכום הבסיס.

סכום הבסיס ייקבע לפי סכום התמיכה שהשתלם בעבור לימודי תלמודי ישיבה שקיבל צו דחיית שירות, בשנת הכספים האחרונה שבה לא הופחתה התמיכה לפי סעיף זה, או סכום התמיכה המשתלם בעבור לימודי תלמודי ישיבה שאין בידו צו דחיית שירות, בשנת הכספים שבה מופחתה התמיכה לפי סעיף זה – הנמוך משניהם.

יובהר כי סכום התמיכה מחושב לפי המבחנים הקבועים במבחן התמיכה שקבע שר החינוך מכוח סמכותו לפי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, והוראות הסעיף באות להפחית ולהגביל את סכום התמיכה לתלמיד שהוא פועל יוצא מיישום מבחן התמיכה, לגבי כלל המוסדות התורניים, לרבות מוסדות שאינם ישיבות המוכרות לפי החוק המוצע. סכום התמיכה יתושר לפי מבחני התמיכה

26טו. (א) פחת מספר המתגייסים בפועל, בשנת גיוס מסוימת, החל משנת הגיוס 2023 ואילך, מ-95% מיעד הגיוס השנתי הכולל (בסעיף זה – אי-עמידה ביעד), ונפחת סכום התמיכה שישתלם בעבור לימודי תלמיד ישיבה שקיבל צו דחיית שירות, בשנת הכספים שתחילתה לאחר תום אותה שנת גיוס (בסעיף זה – שנת הכספים העוקבת), כך שלא יעלה על 80% מסכום הבסיס. (ב) נמשכה אי-עמידה ביעד כאמור בסעיף קטן (א) במשך יותר משנת גיוס אחת, ברציפות, ונפחת סכום התמיכה שישתלם בעבור לימודי תלמיד ישיבה שקיבל צו דחיית שירות, בשנות הכספים העוקבות לשנת הגיוס השנייה ואילך של אי-העמידה כאמור, כך שלא יעלה על השיעור מסכום הבסיס, כמפורט להלן, לפי העניין:

- (1) לעניין שנת הכספים העוקבת לשנת הגיוס השנייה ברציפות של אי-עמידה ביעד – 80%;
- (2) לעניין שנות הכספים העוקבות לשנות הגיוס השלישית והרביעית ברציפות של אי-עמידה ביעד – 60%;
- (3) לעניין שנות הכספים העוקבות לשנות הגיוס החמישית והשישית ברציפות של אי-עמידה ביעד – 40%;
- (4) לעניין שנת הכספים העוקבת לשנת הגיוס השביעית ברציפות של אי-עמידה ביעד ואילך – 20%.
- (ג) הנראות סעיף זה לא יחולו לעניין ישיבה ששיעור המתגייסים בפועל מקרב תלמידיה, בשלוש מתוך חמש שנות הגיוס שקדמו לשנת הכספים שבה יש להפחית את התמיכה לפי סעיף זה, לא פחת מחשיעור הקבוע לצד אותן שנים בטור ב' לתוספת השלישית; לעניין זה, ייחשב כתלמיד באותה ישיבה מי שלמד בה במשך עשרה חודשים רצופים לפחות בשנה שקדמה למועד תחילת שירותו בשירות סדיר או בשירות לאומי-אזרחי, לפי העניין.
- (ד) סכום שהופחת בהתאם לחוראות סעיף זה לא ישמש בשנה שבה הופחת לתוכנית המקורית שבה נכלל באותו סעיף תקציבי.
- (ה) על אף חוראת סעיף 13(א) לחוק יסודות התקציב, נותר בשנת כספים פלונית סכום עודף בתוכנית שבסעיף תקציבי, בשל הפחתת התמיכה לפי סעיף זה, לא יתיר שר האוצר את השימוש באותו סכום בשנת הכספים שלאחריה, לתוכנית שבה נכלל או לתוכנית אחרת שבאותו סעיף תקציבי.
- (ו) בסעיף זה –

"חוק יסודות התקציב" – חוק יסודות התקציב, ה'תשמ"ה-1985;

"סכום הבטיס" – חנוך מבין שני אלה:

(1) סכום התמיכה שהשתלם בעבור לימודי תלמיד ישיבה שקיבל צו דחיית שירות, בשנת הכספים האחרונה שבה לא הופחתה התמיכה לפי סעיף זה;

(2) סכום התמיכה המשתלם בעבור לימודי תלמיד ישיבה שאין בידו צו דחיית שירות, בשנת הכספים שבה מופחתת התמיכה לפי סעיף זה;

"סכום התמיכה" – הסכום המשתלם על ידי המדינה בתאם למבחנים שקבע שר החינוך מכוח סמכותו לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, למוסד תורני שהוא ישיבה, בעבור לימודי תלמיד ישיבה;

"סעיף תקציב" ו"תוכנית" – בהגדרתם בחוק תקציב שנתי, במשמעותו בחוק יסודות התקציב.

(א) פוזת מספר המתגייסים בפועל, במשך שלוש שנות גיוס רצופות, מ-85% מיעד הגיוס השנתי הכולל, יפקע תוקפו של פרק זה לאחר שנה מתום שלוש שנות הגיוס הרצופות האמורות.

פקיעת פרק ג' בשל אי-העמידה ביעד הגיוס השנתי הכולל

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו משנת הגיוס 2023 ואילך.

(ג) שר הביטחון יודיע לכנסת בתוך 30 ימים מתום שלוש שנות הגיוס הרצופות האמורות בסעיף קטן (א) על אי-העמידה כאמור באותו סעיף קטן, ויפרסם ברשומות הודעה על המועד הצפוי לפקיעת הפרק לפי הסעיף הקטן האמור.

(א) שר הביטחון יודיע לממשלה ולוועדת התוך והביטחון של הכנסת, בתום כל שנת גיוס, על מספר המתגייסים לשירות סדיר מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים, באותה שנת גיוס, ויפרסם על כך הודעה ברשומות לא יאוחר מיום 1 בנובמבר שלאחר תום שנת הגיוס האמורה.

הודעה בדבר מספר המתגייסים בפועל

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 26 המוצע

מוצע לקבוע כי שר הביטחון והשר הממונה על השירות הלאומי-אזרחי יודיעו, כל אחת, לממשלה ולוועדת התוך והביטחון של הכנסת, בתום כל שנת גיוס, על מספר המתגייסים לשירות סדיר באותה שנת גיוס, ועל מספר המשרתים שזוהו לשרת באותה שנת גיוס בשירות לאומי-אזרחי, בהתאמה, מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים. כל אחד מהשרים האמורים יפרסם הודעה ברשומות על מספר המתגייסים או המשרתים כאמור, עד ליום 1 בנובמבר שלאחר תום שנת הגיוס.

לסעיף 26 המוצע

מוצע לקבוע כי החל משנת הגיוס 2023, אם מספר המתגייסים בפועל יפחת מ-85% מיעד הגיוס השנתי הכולל, במשך שלוש שנות גיוס רצופות, יפקע פרק ג' המוצע. פקיעת הפרק תיכנס לתוקפה לאחר שנה מתום שלוש השנים הרצופות האמורות. מוצע כי שר הביטחון יודיע לכנסת בתוך 30 ימים מתום שלוש השנים האמורות על אי-העמידה ביעד הגיוס, וכן יפרסם ברשומות הודעה על המועד הצפוי לפקיעת פרק ג'.

(ב) השר הממונה על השירות הלאומי-אזרחי יודיע לממשלה ולועדת התרץ והביטחון של הכנסת, בתום כל שנת גיוס, על מספר המשרתים בשירות לאומי-אזרחי שהחלו לשרת באותה שנת גיוס, ויפרסם על כך הודעה ברשומות לא יאוחר מיום 1 בנובמבר שלאחר תום שנת הגיוס האמורה.

סימן ד': שילוב בתעסוקה

שילוב בתעסוקה 26זט. (א) לשם קידום שילובם של בוגרי הישיבות בתעסוקה, רשאי עובד משרד הכלכלה והתעשייה ששר הכלכלה והתעשייה הסמיכו לכך לקבל מפקד או מאדם מטעמו מידע שיש בידיו לגבי מי שפטור מחובת שירות סדיר לפי סעיפים 26זט (ג) או 26זי או ששר הביטחון פטר אותו משירות סדיר מעבר לתקופת השירות המקוצרת שבה שירת לפי סעיף 26זט (בסעיף זה – מקבל הפטור); מידע כאמור יימסר למטרת פניה של משרד הכלכלה והתעשייה או של מפעיל, למקבל הפטור, לשם קידום שילובו בתעסוקה; עובד משרד הכלכלה והתעשייה יבקש מפקד מידע לפי סעיף קטן זה רק לתכלית האמורה ובמידה שנדרש.

(ב) מידע יועבר לפי הוראות סעיף קטן (א) באופן מאובטח בהתאם לנהלים שייקבעו במשרד הכלכלה והתעשייה.

(ג) מקבל פטור שמידע לגביו הועבר לפי הוראות סעיף קטן (א), זכאי לדרוש שהמידע האמור יימחק ולא יישמר; דרש מקבל פטור כאמור, ימחק עובד משרד הכלכלה והתעשייה או המפעיל את המידע.

(ד) לא יגלה אדם מידע שהגיע אליו לפי סעיף קטן (א) ולא יעשה בו כל שימוש אלא לתכלית האמורה באותו סעיף קטן.

(ה) בסעיף זה –

"מידע" – מספר זהות, שם פרטי ושם משפחה, מען למשלוח דואר ומספר טלפון קווי ונייד;

"מפעיל" – מי שמפעיל או מקיים מטעם משרד הכלכלה והתעשייה מרכז תעסוקה או פעילות להכוונה תעסוקתית.

דבריו הסבר

כאמור יימסר לשם פניה של משרד הכלכלה והתעשייה או של מי שמפעיל מטעם המשרד האמור מרכז תעסוקה, למקבל הפטור, מוצע להבהיר כי מידע זה יתבקש מחפוקד רק לתכלית זו ובמידה שנדרש.

עור מוצע כי מידע כאמור יועבר באופן מאובטח בהתאם לנהלים שייקבעו לעניין זה ובי מקבל הפטור שמידע לגביו הועבר לפי סעיף זה, רשאי לדרוש שהמידע יימחק ולא יישמר.

לסעיף 26זט המוצע

לשם קידום שילובם של בוגרי הישיבות החרדיות בתעסוקה, מוצע כי עובד משרד הכלכלה והתעשייה ששר הכלכלה והתעשייה הסמיכו לכך יהיה רשאי לקבל מפקד או מאדם מטעמו מידע לגבי מי ששר הביטחון פטר אותו מחובת שירות סדיר לפי סעיפים 26זט או 26זי המוצעים, או מי ששר הביטחון פטר אותו משירות סדיר מעבר לתקופת השירות המקוצרת שבה שירת לפי סעיף 26זט המוצע. מידע

דיווח לכנסת – שילוב בתעסוקה
 26ב. שר הכלכלה והתעשייה ידווח לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, אחת לשנה, על השפעות יישום הוראות פרק זה על שילוב בוגרי ישיבות בתעסוקה.

סימן ה': הוראות כלליות

מניעת פגיעה במעמדה של יוצאי צבא אישה
 26בא. לא יופגע מעמדה ושילובה של יוצאי צבא אישה בשירות ביטחון בשל שירותם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים בשירות ביטחון לפי פרק זה.

שמירה על אורח חיים
 26בב. צבא הגנה לישראל יפעל לאפשר שמירה על אורח חייו של מי שחתגיים לשירות סדיר לפי פרק זה.

תקנות
 26בג. שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, רשאי להתקין תקנות לביצוע הוראות פרק זה, ובכלל זה תקנות בעניינים אלה:

(1) תרכיבים והמוערים להגשות בקשות לפי פרק זה;

(2) תנאים מוקדמים להגשת בקשות לפי פרק זה.

דיווח לכנסת
 26כא. שר הביטחון ידווח לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אחת לשנה, לגבי שנת הגיוס שהלפה, בעניינים אלה:

(1) מספר המתייצבים לשירות סדיר בכלל ומספר המתייצבים כאמור מקרב תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים בפרט;

(2) מספר צווי דחיית שירות וצווי פטור משירות סדיר שניתנו לפי פרק זה;

ד ב ר י ח ס ב ר

לסעיף 26ב המוצע

מוצע להסמיך את שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, להתקין תקנות לביצוע של פרק ג' המוצע. בכלל זה מוצע להסמיך את שר הביטחון לקבוע תקנות בעניין התנאים המוקדמים, הדרכים והמוערים להגשת בקשות לפי הפרק האמור.

לסעיף 26בד המוצע

מוצע לקבוע כי שר הביטחון ידווח לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אחת לשנה, לגבי שנת הגיוס שהלפה, על יישומן של פרק ג' המוצע, ובכלל זה על מספר המתייצבים לשירות סדיר בכלל ומספר המתייצבים כאמור מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים בפרט, על מספר צווי דחיית השירות וצווי הפטור משירות סדיר שניתנו לפי פרק ג' המוצע, ועל מסלולי שירות המותאמים לשירותם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים שנפתחו או הורחבו.

כמו כן יציג שר הביטחון נתונים השוואתיים ביחס לשנים קודמות וידווח על השפעות יישום הוראות פרק ג' המוצע על השירות בשירות ביטחון, לרבות בנוגע למעמדם ושילובם של נשים בשירות ביטחון. דיווח על השפעות

לסעיף 26ב המוצע

מוצע לקבוע כי שר הכלכלה והתעשייה ידווח לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, אחת לשנה, על השפעות יישום הוראות סימן ד' המוצע על שילובם של בוגרי ישיבות בתעסוקה.

לסעיף 26בא המוצע

מוצע לקבוע כי מעמדן ושילובן של נשים בשירות ביטחון בצבא ההגנה לישראל לא יופגע כתוצאה מיישומן של הוראות פרק ג' המוצע, וזאת כדי להבטיח כי שילובם של תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים בשירות ביטחון לא יבוא על השבן מעמדן ושילובן של נשים בשירות ביטחון.

לסעיף 26בב המוצע

מוצע לקבוע כי צבא ההגנה לישראל יפעל לאפשר למי שחתגיים לשירות סדיר לפי הוראות פרק ג' המוצע, לשמור על אורח חייו, וזאת מתוך הכרה בערכים היהודיים של בני המגזר החרדי.

(3) נתונים בעניינים המפורטים בפסקאות (1) ו-(2) בהשוואה לשנים קודמות:

(4) חשפעת יישומן של הוראות פרק זה על חשירות בשירות ביטחון, לרבות בכל חנוגה למעמך ולשילובן של נשים בשירות ביטחון, דיווח לפי פסקה זו יימסר גם לוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי של הכנסת; (5) מסלולי שירות המותאמים לשירותם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים, שנפתחו או שהורחבו.

(ב) ועדת החוץ והביטחון של הכנסת חקיים אחת לשנה דיון בדיווחים שהתקבלו לפי סעיף קטן (א), לשם מעקב על ביצוע החוראות לפי פרק זה:

בסעיף 49 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ד), בהגדרה "ישיבה", במקום "26" יבוא "26".

בסעיף 49 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

(א1) נוסף על המידע כאמור בסעיף קטן (א), ימסור משרד החינוך למשרד הביטחון ולצבא הגנה לישראל, לפי דרישתם, נתונים שיש בידינו בדבר לימודיהם של המתגייסים לצבא הגנה לישראל או לשירות לאומי-אזרחי במוסד חינוך חרדי כהגדרתו בסעיף 26, לפני גיוסם, ובכלל זה בעניין היותם בוגרי מוסד חינוך חרדי כהגדרתם באותו סעיף, לשם בחינת העמידה ביעדים לפי סימן ג' לפרק ג'; לשם כך, ימסור משרד הביטחון וצבא הגנה לישראל למשרד החינוך לפי דרישתו, את רשימת המתגייסים כאמור, מידע כאמור בסעיף קטן זה יימסר רק לתכלית האמורה ובמידה שנדרש:

בתוספת לחוק העיקרי, בכותרת, במקום "תוספת" יבוא "תוספת ראשונה".

אחרי התוספת הראשונה לחוק העיקרי יבוא:

ד ב ר י ח ס ב ר

נתונים על הלימודים בישיבות, לרבות ביקורות שנערכו בישיבות לשם פיקוח על קיום הוראות החוק הנוגעות לתלמידי ישיבה או לישיבות. לנכח הצורך של משרד הביטחון וצה"ל לקבל מידע לשם מסירת דיווח בדבר מספר המתגייסים מקרב תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים, מוצע להוסיף לנתונים שעל משרד החינוך להעביר על פי נוסח הסעיף הקיים, נתונים שיש בידי משרד החינוך בעניין לימודיהם של המתגייסים לצה"ל או לשירות הלאומי-אזרחי במוסדות לימוד חרדיים לפני גיוסם, ובכלל זה בעניין היותם של המתגייסים בוגרי מוסד חינוך חרדי, כהגדרת מונח זה בסעיף 26 לחוק.

כאמור יימסר גם לוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי של הכנסת.

עוד מוצע לקבוע כי ועדת החוץ והביטחון של הכנסת חקיים אחת לשנה דיון בדיווחים שהתקבלו לפי סעיף זה לשם מעקב על ביצוע הוראות פרק ג' המוצע.

סעיף 3 מוצע לתקן בחיקון טכני את סעיף 49 לחוק, כדי להתאימו לשינויים המוצעים בחיקון זה.

סעיף 4 סעיף 49 לחוק קובע חובת מסירת מידע ממשרד החינוך למשרד הביטחון ולצה"ל לעניין נתונים בדבר נוכחותם של תלמידי ישיבות בישיבות

יתוספת שנייה

(סעיפים 26 ו-26טו)

יעדי הגיוס השנתיים לשירות סדיר ולשירות לאומי-אזרחי

בתוספת זו, שיעור הגידול באוכלוסייה החרדית - כמשמעותו בסעיף 26ד(א).

טור א' שנת גיוס	טור ב' יעד גיוס שנתי לשירות סדיר	טור ג' יעד גיוס שנתי לשירות לאומי-אזרחי	טור ד' יעד גיוס שנתי כולל
2021	1,566	537	2,123
2022	1,691	602	2,293
2023	1,827	650	2,477
2024	1,973	702	2,675
2025	2,131	758	2,889
2026	2,363	842	3,207
2027	2,625	934	3,559
2028	2,914	1,037	3,951
2029	3,234	1,151	4,385
2030	3,590	1,278	4,868
2031	3,985	1,418	5,403
2032	4,423	1,574	5,997
2033	4,910	1,747	6,657
2034	5,450	1,939	7,389
2035	6,049	2,153	8,202
2036	6,715	2,390	9,105
2037 עד 2046	בכל שנת גיוס, יגדל יעד הגיוס לשירות הסדיר ביחס לשנת הגיוס שלפניה בשיעור הגידול באוכלוסייה החרדית כפי שפורסם לפני תחילת אותה שנת גיוס, בתוספת אחוז אחד	בכל שנת גיוס, יגדל יעד הגיוס לשירות הלאומי-אזרחי ביחס לשנת הגיוס שלפניה בשיעור הגידול באוכלוסייה החרדית כפי שפורסם לפני תחילת אותה שנת גיוס, בתוספת אחוז אחד	מספר השווה לצירוף המספרים שבטור ב' ובטור ג' הנוגעים לשנת הגיוס
2047 ואילך	בכל שנת גיוס, יגדל יעד הגיוס לשירות הסדיר ביחס לשנת הגיוס שלפניה בשיעור הגידול באוכלוסייה החרדית כפי שפורסם לפני תחילת אותה שנת גיוס	בכל שנת גיוס, יגדל יעד הגיוס לשירות הלאומי-אזרחי ביחס לשנת הגיוס שלפניה בשיעור הגידול באוכלוסייה החרדית כפי שפורסם לפני תחילת אותה שנת גיוס	מספר השווה לצירוף המספרים שבטור ב' ובטור ג' הנוגעים לשנת הגיוס

תוספת שולשית

(סעיף 26טז(ג))

שיעור המתגייסים בפועל מקרב תלמודי ושיבח לצורך חחרגת ושיבח
מהפחתת התמיכה

שנת גיוס	שיעור המתגייסים בפועל
2019	15%
2020	15%
2021	15%
2022	15%
2023	15%
2024	15%
2025	15%
2026	15%
2027	20%
2028	20%
2029	20%
2030	25%
2031	25%
2032	25%
2033	30%
2034	30%
2035	30%
2036 ואילך	35%

7. תיקון חוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד-2014 –
- (1) בסעיף 1, בהגדרה "שירות לאומי-אזרחי", במקום "למי שהופנה על ידי פקד לפי הוראות פרק ג' לחוק שירות ביטחון" יבוא "לאוכלוסיית היעד כאמור בסעיף 2";
- (2) במקום סעיף 2 יבוא:

דבריו הסבר

בפרק ג' בנוסחו הקיים, בשל ביטולו של פרק ג' וקביעת הסדר חדש שאינו מוגבל בתוקפו, ובשל כך שהחסימים בחוק שירות ביטחון ובחוק שירות לאומי-אזרחי שלובים ותלויים זה בזה, יש לבטל בהתאמה את הגבלת תוקפו של חוק שירות לאומי-אזרחי.

וזו נוסחו של סעיף 36 לחוק שירות לאומי-אזרחי שמרצע לבטלה

סעיפים מוצע לתקן בחוק עקיף את חוק שירות לאומי-אזרחי ואת חוק סיוע כלכלי לעידוד לומדי תורה וסטודנטים נוקמים, התשע"ז-2017, ולהתאימם לשינוי המוצע בפרק ג' לחוק. בין השאר, מוצע לבטל את סעיף 36 לחוק שירות לאומי-אזרחי, הקובע את תוקפו של החוק כאמור עד ליום י"א בתמוז התשפ"ג (30 ביוני 2023). סעיף 36 האמור נחקק בהתאמה לתוקפו הזמני של ההסדר

* ס"ח התשע"ה, עמ' 1380 התשע"ז, עמ' 688.

2. "אוכלוסיית היעד" הרשות תפנה כל אחד מאלה לגוף מפעיל לשם ביצוע שירות לאומי-אזרחי;

(1) מיועד לשירות ביטחון שהסכים לשרת בשירות לאומי-אזרחי ושפוקד אישר את שירותו כאמור לפי הוראות סעיף 26 לחוק שירות ביטחון;

(2) מי ששר הביטחון פטר אותו מחובת שירות סדיר לפי הוראות פרק ג' לחוק שירות ביטחון, ובלבד שטרם מלאו לו 29 שנים והגיש לרשות בקשה לשרת בשירות לאומי-אזרחי;

(3) בסעיף 2(2), במקום "מיועד לשירות ביטחון" יבוא "אדם, לפי הוראות סעיף 2

(4) בסעיף 23 -

(א) בסעיף קטן (ב) -

(1) במקום הרישה יבוא "המנהל יודיע לפוקד אם התקיימה נסיבת מהנסיבות כמפורט להלן, לגבי מיועד לשירות ביטחון שאושר להציבו בשירות לאומי-אזרחי כאמור בסעיף 2(1), בתוך 7 ימים מיום התקיימות אותה נסיבה";

(2) בפסקה (1), במקום "הוא נוכח" יבוא "המנהל נוכח" ובמקום "יבצע מיועד לשירות ביטחון" יבוא "יבצע המיועד לשירות ביטחון";

(3) בפסקאות (2) ו-(3), במקום "של משרת" יבוא "של המיועד לשירות ביטחון";

(ב) בסעיף קטן (ג), המילים "או משרת בשירות לאומי-אזרחי, לפי העניין" - יימחקו, ובמקום "הוראות סעיף 26(ב) או 26(ב)" יבוא "הוראות סעיף 26(ד)";

(5) סעיף 36 - בטל.

8. בחוק סיוע כלכלי לעירוד לומדי תורה וסטודנטים נזקקים, התשע"ז-2017, בסעיף 2, בהגדרה "לומד תורה", בפסקה (1), במקום "26" יבוא "26" ובמקום הסיפה החל מהמילים "לפי סעיף 26(א)" יבוא "לפי סעיפים 22(א) ו-(1) או 26(1) לאותו חוק, לפי העניין".

9. (א) ישיבה שהייתה כלולה, ערב תחילתו של חוק זה (בסעיף זה - יום התחילה), ברשימה שגיבש שר הביטחון לפי סעיף 26 כד לחוק העיקרי, כנוסחו ערב יום התחילה, יראו אותה כשיבה הכלולה ברשימת הישיבות לפי סעיף 26 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

(1) מלש"ב שחסכים לכך ושפוקד אישר את שירותו כאמור לפי הוראות סעיף 26 לחוק;

(2) מי שהגיש בקשה לשרת בשירות לאומי-אזרחי לאחר ששר הביטחון פטר אותו מחובת שירות סדיר לפי פרק ג' לחוק, ובלבד שטרם מלאו לו 29 שנים.

סעיף 9 בשל ביטולו של פרק ג' לחוק וקביעת הסדר חלופי לשילובם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים בשירות סדיר ובשירות הלאומי-אזרחי, מוצע לקבוע הוראות מעבר המבחינות את היחס

תוקף

36. (א) חוק זה יעמוד בחוק עד יום י"א בתמוז התשפ"ג (30 ביוני 2023) (בסעיף זה - מועד הפקיעה).

(ב) הוראות חוק זה יוסיפו לחול אף לאחר מועד הפקיעה על מי שהחל את שירותו לפי חוק זה לפני מועד הפקיעה ועל הגוף המפעיל שאצלו הוא משרת, עד תום שירותו;

כמו כן מוצע לקבוע בחוק שירות לאומי-אזרחי כי הרשות לשירות אזרחי תפנה לגוף מפעיל לשם ביצוע שירות לאומי-אזרחי, כל אחד מאלה:

1. ס"ח התשע"ה, עמ' 520.

(ב) על אף האמור בהגדרה "ישיבה" שבסעיף 26 לחוק העיקרי, בנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, ישיבה כאמור בסעיף קטן (א) שאינה מופעלת על ידי עמותה או חברה לתועלת הציבור יראו אותה כישיבה לענין פרק ג' לחוק העיקרי, בנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, עד יום ל' באב התשפ"ב (27 באוגוסט 2022).

(ג) צו דחיית שירות שניתן לפי פרק ג' לחוק העיקרי, בנוסחו ערב יום התחילה, יראו אותו כאילו ניתן לפי סעיף 26 לחוק העיקרי, בנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, לכל דבר וענין, לרבות לענין סעיף 26 לחוק העיקרי, בנוסחו בסעיף 2 לחוק זה.

(ד) מוסד לימודי חרדי או חלק ממוסד לימודי המיועד לתלמידים חרדים שהיו כלולים בצו שקבע שר הביטחון לפי פסקה (2) להגדרה "בוגר מוסד חינוך חרדי" שבסעיף 26טו(א) לחוק העיקרי בנוסחו ערב יום התחילה, יראו אותו כמוסד חינוך חרדי שנקבע לפי פסקה (2) להגדרה "מוסד חינוך חרדי" שבסעיף 26 לחוק העיקרי בנוסחו בסעיף 2 לחוק זה.

(ה) תשכלה או חכשרה שאישר שר הכלכלה והתעשייה כהכשרה תעסוקתית מיועדת לפי סעיף 26 לחוק העיקרי בנוסחו ערב יום התחילה, יראו אותן כהכשרה תעסוקתית מיועדת כהגדרתה בסעיף 26 לחוק העיקרי, בנוסחו בסעיף 2 לחוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לתועלת הציבור פרק זמן להסדרת מעמדן, וזאת עד למעד תום שנת הלימודים הבאה שבמהלכה ייבנס החוק המוצע לתוקף – יום ל' באב התשפ"ב (27 באוגוסט 2022).

נוסף על כך מוצע לקבוע כי צו דחיית שירות שניתן מכוח פרק ג' לחוק בנוסחו ערב יום התחילה, יראו אותו כאילו ניתן מכוח סעיף 26 המוצע, יובהר כי הוראה זו מתייחסת הן לצווי דחיית שירות אשר ניתנו מכוח פרק ג' לחוק בנוסחו ערב יום התחילה ועודם בתוקף (ועל כן הם ימשיכו לעמוד בתוקפם), והן לצווי דחיית שירות אשר ניתנו מכוח פרק ג' האמור אשר פקע תוקפם. כך למשל, לענין סעיף 26 לחוק המוצע, שעניינו מתן פטור בהגעה לגיל חפז ללאחר סיום תקופת דחיית השירות, יובאו בחשבון גם תקופות דחיית שירות מכוח צווי דחיית שירות שניתנו לפי החסר הקודם.

עוד מוצע כי מוסד לימודי חרדי או חלק ממוסד לימודי המיועד לתלמידים חרדים, שהיו כלולים בצו שקבע שר הביטחון לפי סעיף 26טו(א) לחוק בנוסחו ערב יום התחילה, יראו אותו כמוסד חינוך חרדי שנקבע לפי פסקה (2) להגדרה "מוסד חינוך חרדי" שבסעיף 26 המוצע.

כמו כן מוצע לקבוע כי מסלולי לימוד שאישר שר הכלכלה והתעשייה כהכשרה תעסוקתית מיועדת לפי סעיף 26 לחוק בנוסחו ערב יום התחילה, יראו אותם כהכשרה תעסוקתית מיועדת לפי סעיף 26 המוצע.

שבין הוראות ההסדר שמוצע לבטל לבין הוראות פרק ג' המוצע, כמפורט להלן:

מכוח פרק ג' לחוק בנוסחו הקיים, חותקנו תקנות שירות ביטחון (אמות מידה לגיוש רשימה של ישיבות), התשע"ז-2017 (להלן – תקנות אמות המידה), ותקנות שירות ביטחון (תנאים נוספים לדחיית שירות לתלמידי ישיבות והוראות שונות), התשע"ז-2017. כמו כן, בהתאם להוראות סעיף 26 לחוק בנוסחו ערב יום התחילה ולתקנות אמות המידה, נקבעה על ידי שר הביטחון רשימת ישיבות, הוראות פרק ג' המוצעות יהליפו את הוראות פרק ג' שבטל על ידי בית המשפט העליון, חזאת עובר למעד תחילת בטלותן – יום ד' בשבט התשפ"ב (6 בינואר 2022), ולפיכך התקנות האמורות וכן רשימת הישיבות שנקבעה כאמור יעמדו בתוקפן גם לאחר כניסת החוק המוצע לתוקף, בהתאם לסעיף 23 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981. מוצע להבהיר בהוראת מעבר כי ישיבה שחיייתה כלולה, ערב תחילתו של החוק המוצע ברשימה שגויש שר הביטחון לפי סעיף 26 לחוק, בנוסחו ערב יום התחילה, יראו אותה כישיבה הכלולה ברשימת הישיבות לפי סעיף 26 לחוק המוצע, בנוסחו בסעיף 2 לחוק זה.

כמו כן, הואיל ובמסגרת חוק זה מוצע לתקן את ההגדרה "ישיבה" בפרק ג' כך שהיא תחול רק לגבי ישיבות המופעלות על ידי עמותות וחברות לתועלת הציבור, מוצע לקבוע הוראה מעבר שתאפשר לישיבות שנכללו ברשימת הישיבות בהתאם להוראות פרק ג' הקיים והתקנות האמורות, ואשר לא היו מאוגדות בעמותה או בחברה

נספח לדברי הסבר

- זה נוסחו של פרק ג' לחוק שמרצע לבטל:
פרק ג': שילוב בוגרי ישיבות ומסדרות חינוך תרדיים
סימן א': פרשנות ותחולת
הגדרות – פרק ג'
26ב. בפרק זה –
- "חוק שירות לאומי-אזרחי" – חוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד-2014;
 "יום התחילה" – יום באדר ב' התשע"ד (20 במרס 2014);
 "ישיבה" – ישיבה או כולל שמתקיימים בהם לימודים תורניים והכלולים ברשימה שגיבש לעניין זה שר הביטחון לפי סעיף 26כד;
 "שירות לאומי-אזרחי" – שירות אזרחי-ביטחוני ו"שירות אזרחי-חברתי" – כהגדרתם בחוק שירות לאומי-אזרחי;
 "שנת גיוס" – שנה המתחילה ב' ביולי והמסתיימת ב' ביולי;
 "תנאים לרחיית שירות" – תנאים המגויים בסעיף 26כג;
 "תקופת ההסתגלות הראשונה" – התקופה שמיום התחילה עד יום ה' בתמוז התש"ף (30 ביוני 2020);
 "תקופת ההסתגלות השנייה" – התקופה שמיום ט' בתמוז התש"ף (1 ביולי 2020) עד יום י"א בתמוז התשפ"ג (30 ביוני 2023).
- תחולת – פרק ג'**
 26ג. (א) הוראות פרק זה יחולו נוכח החכרה בחשיבות לימוד התורה.
 (ב) הוראות פרק זה יחולו במפורט להלן:
- (1) מי שביום התחילה מלאו לו 18 שנים וטרם מלאו לו 22 שנים, יחולו עליו הוראות סעיפים 26ח עד 26ז;
 - (2) מי שביום התחילה מלאו לו 22 שנים, יחולו עליו הוראות סעיפים 26ז ו-26י;
 - (3) מי שמלאו לו 18 שנים במהלך תקופת ההסתגלות הראשונה, יחולו עליו הוראות סעיף 26יא;
 - (4) מי שמלאו לו 18 שנים במהלך תקופת ההסתגלות השנייה, יחולו עליו הוראות סעיף 26יב.
- סימן ב': תקופת ההסתגלות הראשונה**
תחולת – תקופת ההסתגלות הראשונה
 26ה. הוראות סימן זה יחולו בתקופת ההסתגלות הראשונה.
 דחיית שירות לתלמוד ישיבה שמלאו לו 18 שנים וטרם מלאו לו 22 שנים
- 26ה. (א) שר הביטחון, לבקשת מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה וביום התחילה מלאו לו 18 שנים וטרם מלאו לו 22 שנים, רשאי לדחות, בצו, את מועד התייצבותו של המבקש לשירות סדיר, אם מצא כי מתקיימים לגבי התנאים לרחיית שירות, וראה לזכות לעשות כן בהתחשב בצרכי הביטחון ובהיקף הכוחות הסדירים.
 (ב) צו דחיית שירות לפי סעיף זה יינתן לתקופה שלא תעלה על שנה.
 (ג) שר הביטחון רשאי לחזור ולתת למיועד לשירות ביטחון כאמור בסעיף קטן (א) צו דחיית שירות לפי סעיף זה, עד תגיעו לגיל 24.
 (ד) גרחה שירותו של מיועד לשירות ביטחון לפי הוראות סעיף זה, מזמן לזמן, עד תגיעו לגיל 24, רשאי שר הביטחון לפטור אותו, בצו, מחובת שירות סדיר, ויחולו לגביו הוראות סעיף 26יב לעניין שילוב בתעסוקה.
 (ח) (בוטל).
- ביטול או פגיעת תוקף של צו דחיית שירות**
 26ה. (א) בוטל צו דחיית שירות שניתן לפי סעיף 26ה בשל אי-עמידה בתנאים לרחיית שירות, יחולו על המיועד לשירות ביטחון הוראות סעיף 13.
 (ב) פקע תוקפו של צו דחיית שירות שניתן לפי סעיף 26ה, ולא ביקש המיועד לשירות ביטחון להאריך, יחולו עליו הוראות סעיף 13 אם טרם מלאו לו 21 שנים, והוראות סעיף 26 – אם מלאו לו 21 שנים.
 קריאה לשירות סדיר או הפניה לשירות לאומי-אזרחי
- 26ה. (א) מיועד לשירות ביטחון שניתן לו צו דחיית שירות לפי פרק זה, ופקע תוקפו של הצו לאחר שמלאו לו 21 שנים, רשאי פוקד, בצו, לקרוא לו להתייצב לשם בדיקת התאמתו לשרת בשירות ביטחון במקום ובזמן שהפוקד או מי שהוא הסמיך לכך קבע בצו, מי שנקרא להתייצב בצו לפי סעיף קטן זה חייב להתייצב במקום ובזמן שנקבעו בצו כאמור.
 (ב) מצא הפוקד כי המיועד לשירות ביטחון מתאים לשרת בשירות ביטחון, רשאי הוא, בצו, לקרוא לו להתייצב, בתוך התקופות הנזכרות בסעיף 20, לשירות סדיר, במקום ובזמן שקבע, בצו, הפוקד או מי שהוא הסמיך לכך, והמיועד לשירות ביטחון חייב להתייצב כאמור.

נספח לדברי הסבר

נשר הביטחון ירחיק, בצג, את מועד התייצבותו לשירות סדיר לשם ביצוע השירות הלאומי-אזרחי.

(ו) בחר המיועד לשירות ביטחון שלא להשתלב בשירות סדיר או בשירות לאומי-אזרחי, רשאי שר הביטחון לפטור אותו, בצג, מתוכת שירות סדיר ויחולו לגביו הוראות סעיף 26 לענין שילוב בתעסוקה.

פטור משירות סדיר למו שירות בשירות לאומי-אזרחי כאמור בסעיף 26

26. (א) מי ששירת בשירות לאומי-אזרחי כאמור בסעיף 26 וניתן לו אישור על השלמת השירות לפי סעיף 12 לחוק שירות לאומי-אזרחי, יפטור אותו שר הביטחון, בצג, מתוכת שירות סדיר.

(ב) חופסק השירות הלאומי-אזרחי של מיועד לשירות ביטחון לפי הוראות סעיף 23 לחוק שירות לאומי-אזרחי, רשאי הפוקה, בצג, לקרוא לו להתייצב לשירות סדיר ויחולו הוראות סעיף 26.

הוראות לענין מי שמלאו לו 18 שנים במהלך תקופת החסגלות הראשונה

26. (א) שר הביטחון, לבקשת מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה שימלאו לו 18 שנים במהלך תקופת ההסתגלות הראשונה, רשאי לדחות, בצג, את מועד התייצבותו של המבקש לשירות סדיר, אם מצא כי מתקיימים לגביו התנאים לדחיית שירות, וראה לנכון לעשות כן בהתחשב בצורכי הביטחון ובהיקף הכוחות הסדירים.

(ב) צו דחיית שירות לפי סעיף זה יונתן לתקופה שלא תעלה על שנה.

(ג) שר הביטחון רשאי במהלך תקופת ההסתגלות הראשונה לחזור ולתת למיועד לשירות ביטחון כאמור בסעיף קטן (א) צו דחיית שירות לפי סעיף זה, עד הגיעו לגיל 24.

(ד) על מיועד לשירות ביטחון שמועד התייצבותו לשירות סדיר נדחה לפי סעיף זה, יחולו הוראות אלה:

(1) מלאו לו 24 שנים במהלך תקופת ההסתגלות הראשונה - רשאי שר הביטחון לפטור אותו בהגיעו לגיל תאמה בצג, מחובת שירות סדיר ויחולו לגביו הוראות סעיף 26 לענין שילוב בתעסוקה;

(2) לא מלאו לו 24 שנים עד תום תקופת ההסתגלות הראשונה - יחולו עליו, בתום תקופת הצו האחרון לדחיית שירות שניתן לפי סעיף זה, הוראות סימן ד;

(ה) בוטל צו דחיית שירות שניתן לפי סעיף זה או פקע תקפו, יחולו הוראות סעיף 26.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), הפוקד רשאי לאחר שבתן את כל אפשרויות הצבתו בשירות סדיר של המיועד לשירות ביטחון, להפנותו לשירות לאומי-אזרחי.

(ד) הסכים המיועד לשירות ביטחון להפנייתו לשירות לאומי-אזרחי, ירחיק שר הביטחון, בצג, את מועד התייצבותו לשירות סדיר לצורך ביצוע השירות הלאומי-אזרחי, לא הסכים המיועד לשירות ביטחון להפנייתו כאמור רשאי הפוקה, בצג, לקרוא לו להתייצב לשירות סדיר ויחולו הוראות סעיף קטן (ב).

פטור משירות סדיר למו ששירת בשירות לאומי-אזרחי כאמור בסעיף 26

26. (א) מי ששירת בשירות לאומי-אזרחי כאמור בסעיף 26 וניתן לו אישור על השלמת השירות לפי סעיף 12 לחוק שירות לאומי-אזרחי, יפטור אותו שר הביטחון, בצג, מחובת שירות סדיר.

(ב) חופסק השירות הלאומי-אזרחי של מיועד לשירות ביטחון לפי הוראות סעיף 23 לחוק שירות לאומי-אזרחי, רשאי הפוקה, בצג, לקרוא לו להתייצב לשירות סדיר ויחולו הוראות סעיף 26.

הוראות לענין מי שמלאו לו 22 שנים

26. (א) מיועד לשירות ביטחון שניתן לו צו דחיית שירות לפי חוק דחיית שירות לתלמידי ישיבות שחורגתם אומנותם, התשס"ב-2002, וחצו עמד בחוקם ביום הפקיעה של חוק האמור בייג באכ התשע"ב (1 באוגוסט 2012), וביום התחילה מלאו לו 22 שנים, רשאי הפוקה, בצג, לקרוא לו להתייצב לשם בחינת שילובו בשירות סדיר או בשירות לאומי-אזרחי, במקום ובזמן שחפוקד או מי שהוא הסמיך לכך קבע בצג, מי שנקרא להתייצב בצו לפי סעיף קטן זה, חייב להתייצב במקום ובזמן שנקבעו בצו כאמור.

(ב) בחר המיועד לשירות ביטחון להשתלב בשירות סדיר רשאי הפוקד או מי שהוא הסמיך לכך, בצג, לקרוא לו להתייצב במקום ובזמן שקבע בצג, לשם בריקת התאמתו לשירות ביטחון, והוא חייב להתייצב במקום ובזמן שנקבעו בצו כאמור.

(ג) מצא הפוקד כי המיועד לשירות ביטחון מתאים לשרת בשירות ביטחון, רשאי הוא, בצג, לקרוא לו להתייצב, בתוך תקופת הקריאה להתייצבות הנזכרת בסעיף 20, לשירות סדיר במקום ובזמן שקבע, בצג, הפוקד או מי שהוא הסמיך לכך, והוא חייב להתייצב במקום ובזמן שנקבעו בצו כאמור.

(ד) מצא הפוקד כי מיועד לשירות ביטחון שבהר לשרת בשירות סדיר אינו מתאים לשרת בשירות ביטחון, לאחר שבתן את כל אפשרויות הצבתו של המיועד לשירות ביטחון בשירות סדיר, רשאי הוא, בצג, לקרוא לו להתייצב לשם בחינת שילובו בשירות לאומי-אזרחי.

(ה) בחר המיועד לשירות ביטחון להשתלב בשירות לאומי-אזרחי, יפנה אותו הפוקד לשירות לאומי-אזרחי.

נספח לדברי הסבר

סימן ג': שילוב בתעסוקה

שילוב בתעסוקה

26. (א) לשם קידום שילובם של בוגרי הישיבות בתעסוקה, רשאי עובד משרד הכלכלה ששייך הכלכלה הסמיכה לכך לקבל מפקד או מאגם מטעמו מידע שיש בידיו לגבי מי ששר הביטחון פטר אותו מחובת שירות סדיר לפי סעיף 26(ה) או 26(ט) (בסעיף זה – מקבל פטור); מידע כאמור יימסר למטרת פנייה של משרד הכלכלה או של מפעיל למקבל הפטור ובלבד שלא יועבר למפעיל מספר הזהות של מקבל הפטור; עובד משרד הכלכלה יבקש מפקד מידע לפי פסקה זו רק לתכלית האמורה ובמידה שנדרש.

(ב) מידע יועבר לפי הוראות סעיף קטן (א) באופן מאובטח כחמאם לנחלים שייקבעו במשרד הכלכלה.

(ג) מקבל פטור שמידע לגביו הועבר לפי הוראות סעיף קטן (א), זכאי לדרוש שהמידע האמור יימחק ולא יישמר; דרש מקבל פטור כאמור, ימחק עובד משרד הכלכלה או המפעיל את המידע.

(ד) לא יגלה אדם מידע שהגיע אליו לפי סעיף קטן (א) ולא יעשה בו כל שימוש אלא לתכלית האמורה באותו סעיף קטן.

(ה) בסעיף זה –

"מידע" – מספר זהות, שם פרטי ושם משפחה, מען למשלוח דואר ומספר טלפון קווי ונייד;

"מפעיל" – מי שמפעיל או מקיים מטעם משרד הכלכלה תעסוקה או פעילות להכוונה תעסוקתית.

הכשרה תעסוקתית מועדפת

26. על אף האמור בסעיף 26, בתקופה שבה מיועד לשירות ביטחון שניתן לו צו דחיית שירות לפי פרק זה נמצא בהכשרה תעסוקתית מועדפת, יופחת מהיקף השעות כאמור בסעיף 26(א) (1), מספר השעות שבין הוא נמצא בהכשרה תעסוקתית מועדפת, ולכל היותר 50 שעות בשבוע; בסעיף זה –

"הכשרה תעסוקתית מועדפת" – השכלה או הכשרה שאישו שר הכלכלה, המיועדת לקידום שילובם המקצועי בתעסוקה של תלמידי ישיבות ששירותם נדחה לפי הוראות פרק זה, לרבות פעילות חבונח מקצועית;

"השכלה" – לימודי תכנית היסוד במשמעותה בחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג-1953, כולה או חלקה, או השכלה אחרת שאישו שר הכלכלה על פי אמות מידה שקבע בשים לב לצורכי הצבא, ובלבד שהלימודים אינם לקראת תואר מוכר כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958.

דיווח לבג"מ – שילוב בתעסוקה

26. שר הכלכלה ידווח לוועדת הכלכלה של הכנסת, אחת לשנה, על השפעות יישום הוראות סימן זה על שילוב בוגרי ישיבות בתעסוקה.

סימן ו': יעדי גיוס

יעדי גיוס בתקופת החתגלות הראשונה ובתקופת ההסתגלות השנייה

26. בט"ו (א) בסימן זה –

"בוגר מוסד חינוך ותר"ר" – מי שלמד בין גיל 14 לגיל 18, שנתיים לפחות, במוסד חינוך שהוא אחד מאלה:

(1) מוסד חינוך תרבותי ויהודי, בהגדרתו בחוק מוסדות תרבותיים ויהודיים, התשס"ח-2008, המיועד לקבוצת האוכלוסייה המפורטת בפסקה (1) להגדרת "קבוצת תרבותית ויהודית" בחוק האמור;

(2) מוסד לימודי חרדי או חלק ממוסד לימודי המיועד לתלמידים חרדים, שקבע, בצו, שר הביטחון, בהתייעצות עם שר החינוך או עם שר הכלכלה, לפי הענין, ובאישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת;

"מתגייס בפועל" – מי שהחל לשרת בשירות סדיר או בשירות לאומי-אזרחי, כשנת גיוס מסוימת;

"הצוות" – הצוות הבין-משרדי שהוקם לפי הוראות סעיף 10.1.

(ב) הממשלה תפעל, בתקופת ההסתגלות הראשונה ובתקופת ההסתגלות השנייה, להגדלת תורגות של מספר המתגייסים בפועל לשירות סדיר ולשירות לאומי-אזרחי (בסעיף זה – גיוס לשירות) מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים.

(ג) לשם הגדלה תורגות של מספר המתגייסים, תחליט הממשלה, בין השאר, על יעדים שנתיים של גיוס לשירות, בתקופת ההסתגלות הראשונה ובתקופת ההסתגלות השנייה, ועל אופן השגתם; היעדים השנתיים יכללו –

(1) יעד שנתי לגיוס לשירות סדיר שייקבע בשים לב להמלצת שר הביטחון;

(2) יעד שנתי לגיוס לשירות לאומי-אזרחי, בהלוקה לשירות אזרחי-ביטחוני ושירות אזרחי-חברתי שייקבע בשים לב להמלצת השר הממונה על חוק שירות לאומי-אזרחי (בפרק זה – השר הממונה);

נספח לדברי הסבר

החלטה, בהסכמת השר הממונה, בהתאם לתכנית שהוגשה לו כאמור ויביאה לאישור הממשלה לא יאוחר מ־40 ימים מיום שהוגשה לו התכנית; לא הגיע שר הביטחון להסכמה עם השר הממונה כעניין הצעת ההחלטה כאמור, בתוך 30 ימים מיום שהוגשה לו התכנית, יגיש שר הביטחון את הצעת ההחלטה לממשלה ויביא בדברי הסבר להצעה את עמדת השר הממונה.

(ג) שישה תודשים לפני תום תקופת החסגלות הראשונה, ישלם הצוות את נכרשה של תכנית רב־שנתית לתקופת ההסתגלות השנייה; על התכנית הרב־שנתית כאמור יחולו הוראות סעיף קטן (א), בשינויים המחויבים, וזאת תנוכש בהתחשב בין השאר במידת העמידה ביעדי הגיוס בתקופת ההסתגלות הראשונה וביעילותם של האמצעים שנקטו בהתאם לתכנית הרב־שנתית שגובשה לפי סעיף קטן (א).

(ד) הצוות יגיש את התכנית כאמור בסעיף קטן (ג) לשר הביטחון ולשר הממונה, לא יאוחר משישה חודשים לפני תום תקופת ההסתגלות הראשונה; שר הביטחון יגבש הצעת החלטה, בהסכמת השר הממונה, בהתאם לתכנית שהוגשה לו כאמור ויביאה לאישור הממשלה לא יאוחר מ־40 ימים מיום שהוגשה לו התכנית; לא הגיע שר הביטחון להסכמה עם השר הממונה כעניין הצעת ההחלטה כאמור, בתוך 30 ימים מיום שהוגשה לו התכנית, יגיש שר הביטחון את הצעת ההחלטה לממשלה ויביא בדברי הסבר להצעה את עמדת השר הממונה.

(ה) הצוות יערוך מעקב מתמיד אחר יישום החלטות הממשלה שהתקבלו לפי סעיף 26טו(ג) במהלך תקופת ההסתגלות הראשונה ותקופת ההסתגלות השנייה.

(ו) הצוות ידווח לשר הביטחון ולשר הממונה, אחת לשנה, על ביצוע הוראות סעיף זה ובכלל זה על אמצעי המעקב שנקטו.

הודעות בדבר מספר המתגייסים לשירות סדיר והמשרתים בשורות לאומי-אזרחי

26טו. (א) שר הביטחון יודיע לממשלה בתום כל שנת גיוס על מספר המתגייסים לשירות סדיר מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך ההרדיים באותה שנת גיוס, ויפרסם על כך חודעה ברשומות לא יאוחר מ־15 ביולי.

(ב) השר הממונה יודיע לממשלה בתום כל שנת גיוס על מספר המשרתים בשירות לאומי-אזרחי שהחלו לשרת באותה שנת גיוס, ויפרסם על כך חודעה ברשומות לא יאוחר מ־15 ביולי.

(ג) בלי לגרוע מהוראות סעיפים קטנים (א) ו־ב), עד 5 בינואר בכל שנה תימסר לממשלה הודעה במפורט להלן, והממשלה תפרסם על כך חודעה ברשומות לא יאוחר מ־15 בינואר.

(1) הודעה שר הביטחון על מספר המתגייסים לשירות סדיר, לפי פרק זה, בששת החודשים הראשונים של שנת הגיוס;

(3) יעד שנתי מצטבר, הכולל את היעדים השנתיים המפורטים בפסקאות (1) ו־2) (בסעיף זה – יעד שנתי כולל).

(12) בקביעת אופן השגתם של היעדים השנתיים כאמור בסעיף קטן (ג), תיחן הממשלה את דעתה לתכניות הרב־שנתיות שגיבש הצוות לפי סעיף 26טו.

(13) בקביעת יעדי הגיוס תיחן הממשלה את דעתה גם למספר המיועדים לשירות ביטחון שיתחן להם צו דחיית שירות לפי סעיף 26ב(ג) עד הגיעם לגיל 26, ולמספר יוצאי חצבא שיתחן להם פטור לפי סעיף 26ח(ד) או 26טו(נ).

(14) יעדי הגיוס יעלו מדי שנת גיוס, ובלבד שהיעד השנתי הכולל לשנת הגיוס שתחילתה בחודש יולי 2013, לא יפתח מ־3,300 מתגייסים לשירות.

(15) עלה על 1,000, בשנת גיוס מסוימת, מספר המתגייסים לשירות סדיר עד גיל 20 כלוחמים, יראה לענין יעדי הגיוס, כל שני מתגייסים נוספים עד גיל 20 כלוחמים, כשלושה; לענין זה, "לוחם" – בהגדרתו במקורות הצבא.

הקמת צוות בין־משרדי לקידום עמידה ביעדי הגיוס

26טו. הממשלה תקים, בתוך 30 ימים מיום תחילתו של חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 21), חוזשע־2015 (בפרק זה – תיקון מס' 21), צוות בין־משרדי, בראשות המנהל הכללי של משרד הביטחון, שחבריו יהיו:

(1) ראש המועצה הלאומית לכלכלה הפועלת לפי החלטת הממשלה מספר 430 מיום י"ז באלול התשס"ו (10 בספטמבר 2006);

(2) הממונה על ההקציבים במשרד האוצר;

(3) המנהל הכללי של משרד הכלכלה;

(4) המנהל הכללי של משרד החינוך;

(5) המנהל הכללי של הרשות לשירות לאומי-אזרחי;

(6) נציג בכיר מטעם ראש המטה הכללי של צבא ההגנה לישראל;

(7) נציג היועץ המשפטי לממשלה.

תפקידי הצוות

26טו. (א) הצוות יגבש תכנית רב־שנתית לתקופת ההסתגלות הראשונה הכוללת אמצעים שיקרמו את העמידה ביעדי הגיוס לשירות סדיר ולשירות לאומי-אזרחי שנקבעו לפי סעיף 26טו לשם כך רשאי הצוות, בין השאר להציע תיקוני חקיקה ולהמליץ על שימוש בתכניות קיימות שהן בתחומי האחריות של משרדי הממשלה, לרבות תכניות המעוגנות בהחלטות הממשלה, בהוראות תקנות כספים ומשק (תכ"מ) של החשב הכללי במשרד האוצר ובמבחי תמיכות.

(ב) הצוות יגיש את התכנית כאמור בסעיף קטן (א), לשר הביטחון ולשר הממונה, לא יאוחר מתום 120 ימים מיום תחילתו של התיקון מס' 21; שר הביטחון יגבש הצעה

נסמך לדברי הסבר

חוראות לענין עמידה ביערי גיוס

26ב. (א) הושגו יערי הגיוס שעליהם החליטה הממשלה בשנת גיוס מסוימת החל משנת הגיוס שתחילתה בחודש יולי 2019, רשאי שר הביטחון להמשיך ולדחות, בצו, את מועד התייצבותו לשירות סדיר של מיועד לשירות ביטחון שמתקיים בו האמור בסעיף 26ג רישא, באותה שנת גיוס, עד הגיעו לגיל 26, אף אם לא הושגו יערי הגיוס בשנות הגיוס שלאחר אותה שנת גיוס ותכול במהלך תקופת ההסתגלות השנייה.

(ב) מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה ששירותו נדחה לפי סעיף קטן (א), עד הגיעו לגיל 26, רשאי שר הביטחון לפטור אותו, בצו, מהחבת שירות סדיר.

(ג) (1) בוטל צו דחיית שירות שניתן לפי סעיף זה בשל אי-עמידת בתנאים לדחיית שירות, יחולו על המיועד לשירות ביטחון חוראות סעיף 13.

(2) פקע תוקפו של צו דחיית שירות שניתן לפי סעיף זה, ולא ביקש המיועד לשירות ביטחון להאריכו, יחולו עליו חוראות סעיף 26.

חוראות לענין אי-עמידה ביערי גיוס

26בא. (א) לא הושג יעד גיוס שנתי שעליו החליטה הממשלה בשנת גיוס מסוימת, החל משנת הגיוס שתחילתה בחודש יולי 2019, לא יחולו חוראות סעיף 26 מתחילת אותה שנת גיוס ואילך.

(ב) מי שמתקיים בו האמור בסעיף 26ג רישא באותה שנת גיוס ואילך, יחולו עליו חוראות סעיף 26ג(2).

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) חוראות סעיף 26ג ימשיכו לחול על מי שמתקיים בו האמור בסעיף 26ג רישא בשנים שקדמו לאותה שנת גיוס וניתן לו צו דחיית שירות לפי סעיף 26ב.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא יפעיל הפוקד את סמכויותיו לפי סעיף 26ג עד ליום 1 בינואר שלאחר תום שנת הגיוס שבה לא הושג יעד שנתי אלא לגבי מי שבאותה תקופה פקע תוקפו של צו דחיית שירות שניתן לו ולא ביקש להאריכו, התקופה האמורה בסעיף קטן זה לא תבוא במניין חתודשים לפי סעיף 20(ב).

סמכויות שר הביטחון באין עמידה ביעדים

26בב. (א) על אף חוראות סעיף 26בא, לבקשת מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה שאיננו ישיבה גבוהה ציונית, שפוקד רשאי לקרוא לו להתייצב לפי סעיף 26, רשאי שר הביטחון לדחות, בצו, את מועד התייצבותו לשירות סדיר, אם מצא כי מחקיימים לגביו חתנאים לדחיית שירות וראה לנכון לעשות כן בהתחשב בצורכי הביטחון ובהיקף חכמות הסדירים.

(ב) צו דחיית שירות לפי סעיף זה יינתן לתקופה שלא תעלה על שנה.

(2) הוריעת השר הממונה על מספר המשרתים בשירות לאומי-אזרחי בששת החודשים הראשונים של שנת הגיוס.

סימן ז': תקופת ההסתגלות השנייה

תחולת - תקופת ההסתגלות השנייה

26ג. חוראות סימן זה יחולו בתקופת ההסתגלות השנייה.

דחיית שירות למיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה 26ג. (א) שר הביטחון, לבקשת מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה, רשאי לדחות, בצו, את מועד התייצבותו של המבקש לשירות סדיר, אם מצא כי מתקיימים לגביו התנאים לדחיית שירות, וראה לנכון לעשות כן בהתחשב בצורכי הביטחון ובהיקף חכמות הסדירים.

(ב) צו דחיית שירות לפי סעיף זה יינתן לתקופה שלא תעלה על שנה.

(ג) שר הביטחון רשאי במהלך תקופת ההסתגלות השנייה לתווך ולתת למיועד לשירות ביטחון כאמור בסעיף קטן (א) צו דחיית שירות לפי סעיף זה, עד הגיעו לגיל 21.

(ד) מלאו למיועד לשירות ביטחון 21 שנים במהלך שנת גיוס וביקש המיועד לשירות ביטחון לדחות את התייצבותו לשירות סדיר, רשאי שר הביטחון לדחות את מועד התייצבותו של המבקש עד תום שנת הגיוס, בכפוף להוראות סעיף קטן (א); לא ביקש המיועד לשירות ביטחון לדחות את מועד התייצבותו כאמור יחולו עליו חוראות סעיף 26ג.

(ה) בוטל צו דחיית שירות לפי סעיף זה בשל אי-עמידה בתנאים לדחיית השירות או פקע תוקפו של צו דחיית שירות לפי סעיף זה ולא ביקש מיועד לשירות ביטחון להאריכו, יחולו על המיועד לשירות ביטחון חוראות סעיף 13.

תחולת סעיפים בשום לב לעמידה ביערי גיוס

26ג. מיועד לשירות ביטחון ששירותו נדחה בתקופת ההסתגלות הראשונה בצו לפי סעיף 26גא וחלוח עליו חוראות סעיף קטן (ד)(2) של הסעיף האמור בין שניתן לגביו צו דחיית שירות נוסף לפי סעיף 26ג ובין שלא ניתן, ומלאו לו 21 שנים, יחולו עליו בשנת הגיוס שלאחר תום תקופת הצו האחרון לדחיית שירות שניתן לפי הסעיפים האמורים, חוראות אלה:

(1) הושגו יערי גיוס באותה שנת גיוס - יחולו עליו חוראות סעיף 26ב;

(2) לא הושגו יערי גיוס באותה שנת גיוס - יחולו עליו חוראות סעיף 26ג לענין קריאה לשירות סדיר או הפניה לשירות לאומי-אזרחי, בכפוף להוראות סעיף 26בא(ד) לגבי מועד הפעלת סמכויותיו של הפוקד.

נסמך לדברי הסבר

כי מתקיים במיוחד לשירות ביטחון התנאי שבפסקה (1) והתחייב כי אם יחלל להתקיים במיוחד לשירות ביטחון התנאי האמור, יודיע על כך לפקד בתוך 21 ימים;

(6) תנאים מוקדמים נוספים שקבע שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

(ב) ביקש מיועד לשירות ביטחון לחזור ולקבל צו דחיית שירות לפי פרק זה, יצוץ מחדש לכל בקשה כאמור תצהירים והתחייבות כאמור בסעיף קטן (א)(4) ו-(5).

רשימת הישיבות

26כ. (א) שר הביטחון יגבש את רשימת הישיבות לענין פרק זה. בהתאם לאמות מידה שיקבע בתקנות; החלטת שר הביטחון ברבר הכללת ישיבה ברשימה תיעשה בהתאם בהמלצת ועד הישיבות בארץ ישראל; אין בחוראות סעיף קטן זה כדי למנוע מישיבה לפנות לשר הביטחון בבקשה להכליל ברשימת הישיבות.

(ב) רשימת הישיבות תפורסם באתר האינטרנט של אגף כוח אדם בצבא ההגנה לישראל ותופקד לעין הציבור תופקד את לשכות הגיוס האזוריות.

(ג) שר הביטחון רשאי להסיר ישיבה מרשימת הישיבות, לאחר שנתן לראש הישיבה הוראות לענין את טענותיו לפניו, אם מצא כי התקיים אחד מאלה:

(1) שיעור מסוים מקרב תלמידי הישיבה שהם מיועדים לשירות ביטחון, אינו מתייצב לרישום ולבדיקה רפואית לפי טעמים 3 ו-5; שר הביטחון יקבע את השיעור האמור;

(2) ראש הישיבה אינו ממלא את חובותיו בהתאם להוראות. סעיף 26כג(א)(5);

(3) חדל להתקיים בישיבה אחד מתנאים בהתאם לאמות המידה שקבע שר הביטחון כאמור בסעיף קטן (א);

(4) התקיימו נסיבות אחרות המצדיקות, לדעת שר הביטחון, את הסרתה מרשימת.

(ד) שר הביטחון יקבע בתקנות הוראות לענין תלמידי ישיבה שהוסרו מרשימת הישיבות ושעומדים בתנאים לדחיית שירות.

מניעת מגיעה במעמדה של יוצא צבא אישה

26כ. לא ייפגע מעמדה ושילובה של יוצא צבא אישה בשירות ביטחון בשל שירותם של כוגרי ישיבות ומוסדות חינוך חרדיים בשירות ביטחון לפי פרק זה.

שמירה על אורח חיים

26כ. צבא ההגנה לישראל יפעל לאפשר שמירה על אורח חייו של מי שחתגיוס לשירות סדיר לפי פרק זה.

(ג) שר הביטחון רשאי במהלך תקופת החסגלות השגניח לתזור ולתת למיועד לשירות ביטחון כאמור בסעיף קטן (א) צו דחיית שירות לפי סעיף זה, עד הגיעו לגיל 26.

(ד) שר הביטחון יחליט על מספר המיועדים לשירות ביטחון שניתן להם צו דחיית שירות לפי סעיף זה בכל שנת גיוס, בשם לב ליער השגתי הכולל לגיוס שקבעה הממשלה לפי סעיף 26טו.

(ח) (בוטל).

(ו) נדחה שירותו של מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה לפי הוראות סעיף זה, מזמן לזמן, עד הגיעו לגיל 26, רשאי שר הביטחון לפטור אותו, בצו, מהובת שירות סדיר.

(ז) פקע תוקפו של צו דחיית שירות שניתן לפי סעיף זה בטרם הגיע המיועד לשירות ביטחון לגיל 26, ולא הוארך יחולו על המיועד לשירות ביטחון הוראות סעיף 126, ואם בוטל צו דחיית השירות בשל אי-עמידה בתנאים לדחיית שירות - יחולו הוראות סעיף 13.

סומן ו: הוראות כלליות לענין דחיית שירות

תנאים לדחיית שירות

26כג. (א) לא יונתן צו דחיית שירות לפי פרק זה אלא למיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה שמתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא לומד בישיבה לימודיים תורניים, באופן סדיר, בחיקף שלא יסחת מ-45 שעות בשבוע, ובכלל - 40 שעות בשבוע, למעט בתקופות חופשה שקבע שר הביטחון;

(2) הוא לא עוסק בכל עיסוק נוסף על לימודיו בישיבה; ואולם בתקופת ההסתגלות הראשונה, ובתקופת ההסתגלות השגנייה - לגבי מי שסעיף 26כ חל עליו, רשאי תלמיד ישיבה נשוי שמלאו לו 22 שנים, לעסוק בעיסוק נוסף על לימודיו בישיבה, ובכלל שלא יעסוק בעיסוק כאמור בשעות הלימודים בישיבה כאמור בפסקה (1); בפסקה זו "עיסוק" - עבודה שמקובל לקבל בעבודה שבה, בין שהיא נעשית בשכר ובין שנעשית שלא בשכר, למעט הכשרה תעסוקתית מיוחדת בהגדרתה בסעיף 26ג, ולרבות כל עיסוק אחר שקבע שר הביטחון;

(3) הוא קיים את חובותיו לפי חוק זה, ובכלל זה חתייצב לרישום ולבדיקה רפואית לפי סעיפים 3 ו-5;

(4) הוא הצהיר בתצהיר בכתב שניתן לפי סעיף 15 למקורות הראיות, כי מתקיימים בו התנאים שבפסקאות (1) עד (3);

(5) ראש הישיבה שבה הוא לומד אישה בתצהיר בכתב שניתן לפי סעיף 15 למקורות הראיות.

נספח לדברי הסבר

תקנות - פרק ג'ו

26ב. שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, רשאי להתקין תקנות לביצוע הוראות פרק זה, ובכלל זה תקנות בעניינים אלה:

- (1) הדרכים והמועדים להגשת בקשות לפי פרק זה;
- (2) תנאים מוקדמים להגשת בקשות לפי פרק זה;
- (3) (גמחקד);
- (4) התנאים והכללים להכללה ברשימת הישיבות לפי סעיף 26ב.

דיווח לכנסת - פרק ג'ו

26ב. (א) שר הביטחון ידווח לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אחת לשנה, לגבי שנת הגיוס שחלפה, בעניינים אלה:

- (1) מספר המתייצבים לשירות סדיר בכלל, ומספר המתייצבים כאמור מקרב בוגרי הישיבות ומטווח החינוך החרדיים בפרט;
- (2) מספר צווי דחיית השירות וצווי הפטור משירות סדיר שניתנו לפי פרק זה;
- (3) נתונים בעניינים המפורטים במסקאות (1) ו-(2) בהשוואה לשנים קודמות;

(א) ביצוע הוראות סעיף 26א, לרבות התכניות הרב-שנתיות שגיבש הצוות ואמצעי המעקב שנקטו לפי אותו סעיף, וכן החלטות הממשלה שהתקבלו בהתאם להוראות סעיף 26א(ג);

(4) השפעת יישומן של הוראות פרק זה על חשירות בשירות ביטחון, לרבות בכל הנוגע למעמדן ולשילובן של נשים בשירות ביטחון; דיווח לפי פסקה זו יימסר גם לוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי של הכנסת;

(5) מסלולי שירות המותאמים לשירותם של בוגרי ישיבות ומוסדות חינוך חרדיים, שנפתחו או הורחבו.

(ב) ועדת החוץ והביטחון של הכנסת תקיים אחת לשנה ריון בריווחים שהתקבלו לפי סעיף קטן (א), לשם מעקב על ביצוע ההוראות לפי פרק זה.

הוראות לעניין פקיעת חוקם של חוק שירות לאומי-אזרחי 26ב. פקע חוקם של חוק שירות לאומי-אזרחי לפי הוראות סעיף 36 לחוק האמור, לא יהיה רשאי עוד פוקד להפנות לשירות לאומי-אזרחי מיועד לשירות ביטחון שתפוקר קרא לו להתייצב לפי הוראות פרק זה.